

HOLSTEBRO KOMMUNE

Rådhuset • 7500 Holstebro

Jacob Seiger Stensig
Blæsbjergvej 4,
7500 Holstebro

Dato: 18-11-2016
Sagsnr.: 09.17.18-P19-13-16
Henv. til: Sidsel Nyborg
Natur og Miljø
Direkte tlf.: 96 11 78 09
Afdeling tlf.: 96 11 75 57
naturogmiljo@holstebro.dk
www.holstebro.dk

Tillæg nr. 6 til § 12 MILJØ- GODKENDELSE

af kvægbruget **Store Blæsbjerg**

Arealgodkendelse
Blæsbjergvej 4, 7500 Holstebro
Beliggende på matr. nr. 15a Stenum Hgd., Råsted

MILJØGODKENDELSE MEDDELT I HEN-
HOLD TIL LOV NR. 442 AF 13. MAJ 2016
OM MILJØGODKENDELSE M.V. AF HUS-
DYRBRUG.

Indholdsfortegnelse

INDHOLDSFORTEGNELSE	2
STAMBLAD FOR HUSDYRBRUGET	4
IKKE TEKNISK RESUMÉ	5
MEDDELELSE OM GODKENDELSE	6
MILJØGODKENDELSENS VILKÅR	7
GENERELLE FORHOLD	7
<i>Dokumentation.....</i>	7
<i>Udnyttelse af godkendelse .....</i>	7
<i>Ansøger og ejerforhold.....</i>	7
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	7
<i>Drift af husdyrbrugets arealer .....</i>	7
<i>Sædskeer og efterafgrøder .....</i>	8
<i>Forebyggelse af forurening af vandmiljøet .....</i>	8
OFFENTLIGGØRELSE OG GENERELLE FORHOLD.....	9
KLAGEVEJLEDNING.....	9
OFFENTLIGGØRELSE	9
RETSBESKYTTELSE.....	11
UDNYTTELSE AF GODKENDELSEN.....	11
OPLYSNINGER OM GRUNDLAG FOR MILJØGODKENDELSEN.....	11
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING.....	13
GENERELLE FORHOLD	13
<i>Ansøger og ejerforhold.....</i>	13
<i>Landskabelige og kulturhistoriske områder .....</i>	14
<i>Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning.....</i>	15
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	18
<i>Drift af husdyrbrugets arealer .....</i>	18
<i>Udskiftning af udbringningsarealer.....</i>	21
<i>Sædskeer og efterafgrøder.....</i>	22
<i>Udbringning af husdyrgødning.....</i>	22
<i>Miljøpåvirkning af husdyrbrugets arealer .....</i>	24
<i>Grundvand.....</i>	24
<i>Bilag IV-arter .....</i>	24
<i>Generelle betragtninger for Natura 2000-områder.....</i>	24
<i>Husdyrlovens beskyttelsesniveau - næringsstoffer.....</i>	25
<i>Nitratudvaskning i det ansøgte projekt.....</i>	25
<i>Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 område(r) .....</i>	26
<i>Fosforudvaskningsrisiko i det ansøgte projekt .....</i>	27
<i>Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 område(r) .....</i>	34
HOLSTEBRO KOMMUNES SAMLEDE VURDERING AF HUSDYRBRUGET	36
BILAG	37
BILAG 1 – OVERSIGTKORT OVER UDSPREDNINGSAREALERNE	37
BILAG 2 – AREALER DEL 1/5	38
BILAG 3 – AREALER DEL 2/5	39
BILAG 4 - AREALER DEL 3/5	40
BILAG 5 – AREALER DEL 4/5	41

BILAG 6 – AREALER DEL 5/5	42
BILAG 7 – RISIKOAREALER I RELATION TIL TERRÆNFORHOLD	43
BILAG 8 – JORDBUNDSTYPER	44
BILAG 9 – FJORDOPLAND OG DETAILAFVANDINGSFORHOLD	45
BILAG 10 – RISIKOOMRÅDER FOR FOSFORUDVASKNING (OKKERKLASSER)	46
BILAG 11 – RISIKOOMRÅDER FOR NITRATUDVASKNING (NITRATKLASSE)	47
BILAG 12 – GRUNDEVANDSOMRÅDER	48
BILAG 13 – NATUROMRÅDER I FORHOLD TIL UDSPREDNINGSAREALER DEL 1/5	49
BILAG 14 – NATUROMRÅDER I FORHOLD TIL UDSPREDNINGSAREALER DEL 2/5	50
BILAG 15 – NATUROMRÅDER I FORHOLD TIL UDSPREDNINGSAREALER DEL 3/5	51
BILAG 16 – NATUROMRÅDER I FORHOLD TIL UDSPREDNINGSAREALER DEL 4/5	52
BILAG 17 – NATUROMRÅDER I FORHOLD TIL UDSPREDNINGSAREALER DEL 5/5	53
BILAG 18 – LANDSKABS- OG KULTURHISTORISKE INTERESSER OMKRING UDSPREDNINGSAREALER DEL 1/3	54
BILAG 19 – LANDSKABS- OG KULTURHISTORISKE INTERESSER OMKRING UDSPREDNINGSAREALER DEL 2/3	55
BILAG 20 – LANDSKABS- OG KULTURHISTORISKE INTERESSER OMKRING UDSPREDNINGSAREALER DEL 3/3	56
APPENDIX 1 - NATURA 2000-VANDOPLAND NISSUM FJORD	57

Stamblad for husdyrbruget

Godkendelsesdato:	18-11-2016
Godkendelse hjemmel, lov nr. 442 af 13. maj 2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.	§12
Husdyrbrugets navn, jf. CVR	Jacob Seiger Stensig
CVR-nr. / P-nr.	32742890 / 1015920390
Husdyrbrugets adresse	Blæsbjergvej 4, 7500 Holstebro
Husdyrbrugets telefonnumre	27206682
Husdyrbrugets kontaktperson(er)	Jacob Seiger Stensig
Husdyrbrugets e-mail:	jacobstensig@hotmail.com
Matrikel	15a Stenum Hgd., Råsted
CHR	57112
Ejendomsnr.	6610077689
Husdyrgodkendelsesskema nummer	83835
Husdyrbrugets konsulent	Kristian Andreassen, Vesjysk Landboforening, kra@vjl.dk
Godkendelses- og tilsynsmyndighed	Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Kirkestræde 11, 7500 Holstebro E-mail: naturogmiljo@holstebro.dk Tlf. 96 11 75 63
Sagsnummer	09.17.18-P19-13-16

Ikke teknisk resumé

Holstebro Kommune har den 14-12-2015 modtaget ansøgning om ændring af udspretningsarealerne på husdyrbruget på Blæsbjergvej 4, 7500 Holstebro. Husdyrbruget er større end 250 DE og er derfor omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹.

Udkast til miljøgodkendelse har været i 3 ugers høring i perioden fra den 27-10-2016 til den 17-11-2016.

Forhold der ikke ændres, er ikke behandlet i nærværende tillæg og skal fortsat læses i eksisterende godkendelse af 11-05-2012 og tilhørende tillæg.

Nærværende tillæg vedrører ejendommens udspretningsarealer.

Nogle af udspretningsarealerne ligger tæt på naturområder og uden for nitratfølsomt indvindingsområde. Alle ejede og forpagtede udspretningsarealer ligger i for fosforfølsomt opland til Nissum fjord, og de fleste arealer ligger uden for nitratklasse. 8,29 ha ligger på lavbundsarealer. En mindre del af arealerne, ca. 82,65 ha, ligger i nitratklasse 2. Som virkemiddel er valgt ekstra efterafgrøder svarende til 1 % ud over de lovpligtige.

---

¹ Lov nr. 442 af 13. maj 2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Meddelelse om godkendelse

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der gælder for udvidelse af husdyrbruget.

Husdyrbruget er større end 250 DE og er derfor omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Husdyrbruget er dermed ikke omfattet af reglerne for IED, jvf. IE-direktivet. Holstebro Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for husdyrbrugets forhold til det eksterne miljø. Godkendelsen omfatter alle aktiviteter, der hører under husdyrbruget. Der drives ikke bivirksomhed på husdyrbruget.

På baggrund af de foreliggende oplysninger i ansøgningen og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering meddeler Holstebro Kommune hermed godkendelse til de ansøgte udspretningsarealer på husdyrbruget matr. nr. 15a Stenum Hgd., Råsted, beliggende Blæsbjergvej 4, 7500 Holstebro.

Tillægget til godkendelsen bygger på husdyrbrugets ansøgning og supplerende oplysninger samt kommunens konkrete vurdering støttet af Miljøklagenævnets afgørelser og Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer.

Arealgodkendelsen omfatter alle ejede og forpagtede udbringningsarealer under husdyrbruget.

På Holstebro Kommunes vegne

Sidsel Nyborg
Agronom

Miljøgodkendelsens vilkår

Generelle forhold

Dokumentation

---

1. Vilkår 46-49 og 54 i eksisterende miljøgodkendelse af 11-05-2012 bortfalder ved ibrugtagning af tillægget.
2. Husdyrbruget skal etableres og drives, som det er beskrevet i ansøgningen og de supplerende oplysninger, og som det er sammenfattet i godkendelsens miljøtekniske beskrivelse og vurdering, medmindre vilkårene i denne godkendelse eller senere afgørelser foreskriver andet.

Udnyttelse af godkendelse

---

3. Tillægget bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsesdatoen.

Ansøger og ejerforhold

---

4. Ændringer i ejerforhold eller ændringer i, hvem der er ansvarlig for driften, skal meddeles til kommunen senest 14 dage efter at ændringen har fundet sted.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

---

5. Godkendelsen omfatter kun de ansøgte udbringningsarealer, der fremgår af bilag 1-6.

Der må maksimalt tilføres husdyrgødning på bedriftens arealer svarende til 1.347,08 DE med den husdyrgødningssammensætning og næringsstofmængde, der fremgår af Skema 1, og således at der på husdyrbrugets udbringningsareal ikke udbringes mere end 2,29 DE/ha.

Der må ikke udbringes andre former for organisk gødning eller lignende på udbringningsarealerne.

6. I forbindelse med indgåelse af gylleaftaler, der ikke er omfattet af selvstændig godkendelse, skal husdyrbruget kunne dokumentere, at gyllen udspredes på de hertil ansøgte og godkendte arealer.
7. Der skal etableres en 10 m bred husdyrgødningsfri bræmme langs mark 20-0 de sydligste 125 m af marken..

8. Der skal etableres en 20 m bred husdyrgødningsfri bræmme langs markerne 31-1, 42-0, 3-0 og 40-0 op mod Idom Hede.
9. Der skal etableres en 20 m bred husdyrgødningsfri bræmme langs mark 106-0 og 100-0 op mod Nr. Vosborg Hede.
10. Der skal etableres en 10 m bred husdyrgødningsfri bræmme langs den sydlige del af mark 109-0, 110-0 og 111-0 ned mod Sønder Vosborg Hede.

Naturarealerne fremgår af bilag og afsnit om påvirkning af naturarealer.

Sædskifter og efterafgrøder

---

11. Der skal hvert år etableres 1 % efterafgrøder ud over de til enhver tid gældende lovpligtige efterafgrødekrav. Dvs. at der på bedriften skal dyrkes 71% med roer, græs eller græsefterafgrøder i stedet for det normale krav på 70 %. De ekstra pligtige efterafgrøder skal fremgå af gødningsregnskabet til Naturerhvervsstyrelsen. Græsarealer i omdrift må kun pløjes i perioden 1. marts til 1. juni.

Forebyggelse af forurening af vandmiljøet

---

12. På markerne 83-0, 87-0, 88-0, 108-0 og 114-0 skal arbejdsretningen være parallelt med vandløbet og på mark 85-0 parallelt med skrænten i en afstand af 24 m fra markkanten.

Offentliggørelse og generelle forhold

Klagevejledning

Ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig individuel interesse i sagens udfald kan klage over afgørelsen til Natur- og Miljøklagenævnet.

Fristen for at klage over afgørelsen er den 16-12-2016.

Klagen skal sendes digitalt. Hvis du er borger, skal du klage via borger.dk, og hvis du er virksomhed eller forening, skal du klage via virk.dk. Du skal logge ind med NemID. Når du er logget ind, kan du søge på "Klag til Natur- og Miljøklagenævnet", hvor du bliver guidet igennem klageprocessen. Det koster 500 kr. i klagegebyr at få behandlet klagen.

Aktindsigt

Der er mulighed for at se det materiale, der er indgået i sagens behandling. Reglerne for hvilket materiale kommunen må udlevere er fastlagt i forvaltningsloven, offentlighedsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

Søgsmål

Afgørelsen kan prøves ved domstolene. Dette forudsætter, at sagen er indbragt for domstolene senest 6 måneder efter, at afgørelsen er truffet.

Fritagelse for brug af klageportal

Det er muligt at blive fritaget for at bruge Klageportalen, hvis der foreligger særlige omstændigheder. Fremsend anmodningen til Holstebro Kommune, der sender anmodningen videre til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om fritagelse.

Offentliggørelse

Afgørelsen sendes til:

- Jacob Seiger Stensig, Blæsbjergvej 4, 7500 Holstebro (ansøger).

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse er sendt til:

- Danmarks Naturfredningsforening, CVR: 60804214, P-nr: 1002121278 - (Interesseorganisation)
- Sundhedsstyrelsen Embedslægeinstitutionen Nord, CVR: 12070918, P-nr: 1003398533 - (Myndighed)
- Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation, CVR: 45812510, P-nr:1001874009 - (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Gunnar H. Pedersen, CVR:., P-nr.: Ove Krarupsvej 17, 6990 Ulfborg (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, CVR: 37099015, P-nr: 1001751945 - (Interesseorganisation)

- FERSKVANDSFISKERIFORENINGEN FOR DANMARK, CVR: 25145615, P-nr: 1004659823 - (Interesseorganisation)
- Nissum Fjord Fritidsfiskerforening V/ Jens Ole Nielsen, CVR:, P-nr:, Hagevej 14, 6990 Ulfborg (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening, CVR: 54752415, P-nr: 1001712827 - (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening - Vestjylland, CVR: 29287112, P-nr: 1011976545 - (Interesseorganisation)
- Det Økologiske Råd, CVR: 15428376, P-nr: 1000921784 - (Interesseorganisation)
- Kristian Andreassen, Vesjysk Landboforening, kra@vjl.dk (ansøgers rådgiver)
- Anders Michael Røjbæk og Lula Lave, Gl. Råstedvej 7, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Karen og Svend Erik Ramsgaard, Burvej 20, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Leif Filsø, Nymøllevej 2, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Henrik Martinus Maarbjerg, Garsdalvej 1, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Ejner Rask, Blæsbjergvej 2, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- I/S Buhl, Blæsbjergvej 3, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Gert Larsen, Ormstrupvej 11, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Tom Lauman, Ringkøbingvej 43, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Ida Kirstine Hesel Jørgensen, Burvej 16, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Kaasgaard ApS, Th Nielsensgade 54, 7400 Herning (Bortforpagter)
- Jørgen Mikkelsen, Gl Råstedvej 5, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Kurt Birger Krarup, Lystlundvej 20, 6990 Ulfborg (Bortforpagter)
- Diana Filsø, Blæsbjergvej 7, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Knud Jensen Filsø, Ormstrupvej 13, 7500 Holstebro (Bortforpagter)

I perioden 27-10-2016 til 17-11-2016 har forslag til afgørelse været sendt i nabo-og partshøring hos nedenstående:

- Jacob Seiger Stensig, Blæsbjergvej 4, 7500 Holstebro (ansøger).
- Anders Michael Røjbæk og Lula Lave, Gl. Råstedvej 7, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Karen og Svend Erik Ramsgaard, Burvej 20, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Leif Filsø, Nymøllevej 2, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Henrik Martinus Maarbjerg, Garsdalvej 1, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Ejner Rask, Blæsbjergvej 2, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- I/S Buhl, Blæsbjergvej 3, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Gert Larsen, Ormstrupvej 11, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Tom Lauman, Ringkøbingvej 43, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Ida Kirstine Hesel Jørgensen, Burvej 16, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Kaasgaard ApS, Th Nielsensgade 54, 7400 Herning (Bortforpagter)
- Jørgen Mikkelsen, Gl Råstedvej 5, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Kurt Birger Krarup, Lystlundvej 20, 6990 Ulfborg (Bortforpagter)
- Diana Filsø, Blæsbjergvej 7, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Knud Jensen Filsø, Ormstrupvej 13, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Kristian Andreassen, Vesjysk Landboforening, kra@vjl.dk (ansøgers rådgiver)

I 3 ugers nabo-og partshøringen er der indkommet bemærkninger fra følgende:

Ingen bemærkninger

Retsbeskyttelse

Tillægget til godkendelsen skal læses i sammenhæng med eksisterende miljøgodkendelse af 11-05-2012 og tilhørende tillæg.

I 8 år efter godkendelsens offentliggørelse er godkendelsen omfattet af retsbeskyttelse. Holstebro Kommune kan derfor ikke tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år.

Holstebro Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, jf. § 40 stk. 2 i lov nr. 442 af 13. maj 2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Godkendelsen skal, jf. § 40 i bekendtgørelse nr. 44 af 11. januar 2016 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år - dvs. i år 2024.

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse, jf. lovens § 53 stk. 2, for at forbedre husdyrbrugets egenkontrol eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Tillægget til godkendelsen træder i kraft den 18-11-2016. Opmærksomheden henledes på, at såfremt afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen.

Udnyttelse af godkendelsen

Tillægget bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 2 år fra offentliggørelse.

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Oplysninger om grundlag for miljøgodkendelsen

Tillægget til godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og bl.a. følgende af Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer:

- Vejledning nr. 4/1997 om godkendelse af husdyrbrug
- Vejledning nr. 97/2002 om husdyrhold og arealkrav

- Vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Udover vilkårene i nærværende miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt bestemmelserne i gældende love og forordninger – hvis disse regler er skærpede i forhold til vilkårene i denne godkendelse.

Husdyrbruget har pligt til at kende og overholde gældende lovgivning, samt eventuelle revisioner og ændringer i den gældende lovgivning. Gældende love og regler kan bl.a. findes på www.retsinfo.dk.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Generelle forhold

Den miljøtekniske beskrivelse er fra den fremsendte ansøgning herunder fremsendte supplerende oplysninger. Den miljøtekniske vurdering er Holstebro Kommunes redegørelse for, og vurdering af, om forudsætningerne for at meddele miljøgodkendelsen er opfyldt. Dvs. at godkendelsen er ledsaget af sådanne vilkår, at risikoen for forurening eller ikke-uvæsentlige gener for omgivelserne begrænses.

Godkendelsesmyndigheden kan meddele miljøgodkendelse efter lovens § 12, hvis den finder det godtgjort, at husdyrbruget

- har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og
- i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Ved vurderingen af, om husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, skal det sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde,

- at beskyttelsen af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning, finder sted,
- at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.),
- at hensynet til de landskabelige værdier er varetaget,
- at energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- at mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- at produktionsprocesserne er optimeret i det omfang, det er muligt,
- at affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse og recirkulation er udnyttet,
- at til- og frakørsel til husdyrbruget vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Nedenstående vil bedriftens aktiviteter blive vurderet iht. ovenstående i det omfang, det er relevant.

Ansøger og ejerforhold

Jacob Seiger Stensig ejer og driver husdyrbruget på Blæsbjergvej 4, 7500 Holstebro under CVR nr. 32742890. Husdyrbruget drives som et selvstændigt husdyrbrug uden nogen form for samdrift med andre ejendomme, herunder andre ejede ejendomme.

Den drifts- og miljøansvarlige på husdyrbruget er Jacob Seiger Stensig. Den drifts- og miljøansvarlige har pligt til at informere personer og virksomheder, der arbejder på husdyrbruget om godkendelsens vilkår for den del af driften, som de arbejder med.

Landskabelige og kulturhistoriske områder

Vurdering i forhold til arealer

Beskyttede fortidsminder

Flere af markerne ligger indenfor beskyttelseszonerne for beskyttede fortidsminder i form af gravhøje og lignende. På nogle af markerne ligger gravhøjene ligeledes inde på det dyrkede areal, se bilag 18-20.

Gravhøje er beskyttet jf. § 29 e og f i Museumsloven, og der må ikke på fortidsminder og inden for en afstand af 2 m fra dem foretages jordbehandling, gødes eller plantes. Der må heller ikke anvendes metaldetektor. Desuden er der en 100 m beskyttelseslinje omkring fortidsminderne jf. § 18 i Naturbeskyttelsesloven. Inden for de 100 m er der forbud mod forandring af arealet.

Vær især opmærksom på, at 2 meters zonen rundt om gravhøjene skal holdes. Her gøres opmærksom på gravhøj F2203:123 på matr. nr. 26d Den mellemste Del, Ulfborg samt andre gravhøje, der ligger inde på eller tæt på selve de dyrkede arealer.

På udbringningsarealerne er der registreret mange ikke fredede fortidsminder, (fx overpløjede gravhøje), se bilag 18-20. Dybdepløjning på arealerne frarådes derfor. Findes der fortidsminder på arealerne er disse omfattet af Museumslovens § 27, stk. 2, der påbyder standsning af jordarbejde samt anmeldelse af fortidsminde fund til Holstebro Museum, der er nærmeste kulturhistoriske museum med arkæologisk ansvarsområde.

Beskyttede diger

I tilknytning til udbringningsarealerne er der registreret diger. Digerne er beskyttede i.h.t. Museumslovens § 29a. Ved sten- og jorddiger og lign. forstås menneskeskabte, linjeformede forhøjninger af sten, jord, græstørv, tang eller lignende materialer, som fungerer eller har fungeret som hegn og har eller har haft til formål at markere administrative, ejendoms- eller anvendelsesmæssige skel i landskabet. Digerne er vigtige elementer i kulturlandskabet, som både viser tidligere tiders arealudnyttelse, ejendoms- og administrationsforhold, fungerer som levesteder og spredningskorridorer for dyr og planter og bidrager til et afvekslende landskab, ofte med egnstypiske digestrukturer. Der må ikke foretages ændring i tilstanden af digerne. Digerens placering vurderes ikke at være af betydning for arealanvendelse i indeværende godkendelse, da de er placeret i markskel, se bilag 15. Vær dog opmærksom, hvis marker sammenlægges.

Holstebro Kommune vurderer samlet, at den ansøgte arealdrift ikke vil medføre forringelser af de landskabelige eller kulturhistoriske værdier i området.

Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning

Ammoniakpåvirkningen fra et udbringningsareal til et naturområde (hvad enten der er tale om Natura 2000, § 7 eller § 3 beskyttet natur) er en geografisk begrænset problematik. Det er pt. ikke muligt at beregne den eksakte ammoniakpåvirkning af udbragt husdyrgødning på et naturområde. I værste fald forventes der i en afstand på 100 meter fra markkanten ikke påvirkninger over 1 kg N/ha. I normale tilfælde er der påvirkninger på over 1 kg N/ha i op til ca. 20-30 meters afstand fra markkanten. Den reelle påvirkning vil afhænge af udbringningsform, temperatur, vindforhold etc. i det enkelte år. Såfremt kommunen vurderer, at udbringningsarealer, der grænser op til ammoniakfølsomme naturområder, kan have væsentlige negative miljøpåvirkninger, skal der stilles skærpede krav. Dette kan være vilkår om nedfældning inden for en vis afstand til naturområdet eller etablering af randzone, hvor husdyrgødning ikke må udbringes. Ved nedfældning vurderes der ikke at være randpåvirkninger større end 1 kg N/ha.

Udbringningsarealer for husdyrgødning

Ingen af de angivne udbringningsarealer for husdyrgødning er registreret som beskyttede i henhold til naturbeskyttelseslovens §3.

Kommunen har ikke kendskab til forekomst af arter fra EF-Habitatdirektivets bilag IV fra arealerne.

Flere af udbringningsarealerne grænser direkte op til Natura 2000-områder med kortlagte habitatnaturtyper. Det er vigtigt, at disse friholdes for afdrift af næringsstoffer fra markdrift, og der stilles derfor krav om 20 meter brede husdyrgødskningsfrie randzoner op imod habitatnaturtyperne – dog kun 10 meter i de tilfælde, hvor der er veletablerede læhegn imellem mark og naturområde.

Ved Idom Å syd for landevejen stilles krav om 10 meter brede husdyrgødskningsfrie bræmmer langs området med kortlagt surt overdrev (blå markering):

Ved Idom Hede vest stilles krav om 20 meter brede husdyrgødskningsfrie bræmmer langs området med kortlagt tør hede (brungul markering) og våd hede (lilla):

Ved Idom Hede syd stilles krav om 20 meter brede husdyrgødskningsfrie bræmmer langs området med kortlagt tør hede (brungul markering):

Ved Nørre Vosborg Hede stilles krav om 20 meter brede husdyrgødskningsfrie bræmmer langs området med kortlagt tør og våd hede (lilla markering):

Ved Sønder Vosborg Hede stilles krav om 10 meter brede husdyrgødskningsfrie bræmmer langs området med kortlagt surt overdrev/revling-indlandsklit (lysblå markering) og revlingindlandsklit/våd hede (lilla):

Enkelte af udbringningsarealerne på vest siden af Idom Hede ligger i internationalt naturbeskyttelsesområde, og er dermed omfattet af naturbeskyttelseslovens § 19 b – læs mere på:

<http://svana.dk/natur/natura-2000/anmeldeordning-i-natura-2000-omraader/>

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

Husdyrgødningen udbringes på udspretningsarealer, der er ejede eller forpagtede af husdyrbruget på Blæsbjergvej 4, 7500 Holstebro. Husdyrgødningen er sammensat, jf. Skema 1.

Skema 1. Næringsstofsammensætning og husdyrgødningstyper til- og fraført husdyrbruget.

Besætning	Gødningstype	Kg N	Kg P	DE
Produceret husdyrgødning				
Blæsbjergvej 4, 7500	Kvæggylle	102.438	15.040	1.005,87
Blæsbjergvej 4, 7500	Dybstrøelse	9.070	1.241	87,25
Ringkøbingvej 42, 7500 Holstebro ?	Kvæggylle	9.945	1.507	106,96
Ringkøbingvej 42, 7500 Holstebro ?	Dybstrøelse	4.639	695	40,00
I alt		126.093	18.485	1.240,08
Tilført husdyrbrugets ejede og forpagtede arealer				
Minkavler	Minkgylle	13.177	3.852	107,00
Blæsbjergvej 4, 7500	Kvæggylle	102.438	15.040	1.005,87
Blæsbjergvej 4, 7500	Dybstrøelse	9.070	1.241	87,25
Ringkøbingvej 42, 7500 Holstebro	Kvæggylle	9.945	1.507	106,96
Ringkøbingvej 42, 7500 Holstebro	Dybstrøelse	4.639	695	40,00
I alt		139.270	22.337	1.347,08

Sammensætningen af husdyrgødningen har betydning for den vurdering, Holstebro Kommune foretager af miljøpåvirkningen ved udbringning af husdyrgødning. Der stil-

les derfor vilkår om, at sammensætning og maksimal mængde af husdyrgødning ikke må afvige fra det i Skema 1 angivne.

De ejede og forpagtede udspretningsarealer udgør 588,22 ha, hvoraf 368,48 ha er forpagtede. Udspretningsarealerne er fordelt i henhold til Skema 2 og ligger i henhold til bilag 1-6.

Skema 2. Fordeling af udspretningsarealer i relation til ejerforhold, mark nr. og arealstørrelse.

Marknr.	Ha	Ejerforhold
Ejede arealer		
1-0	4,13	Blæsbjergvej 4, 7500 Holstebro
2-0	9,25	
3-0	17,16	
4-0	10,62	
6-0	10,41	
7-0	3,33	
7-1	4,40	
8-0	1,73	
9-0	1,65	
9-1	0,59	
10-1	0,34	
11-0	19,61	
13-0	9,63	
20-0	3,71	
21-0	3,45	
22-0	5,50	
23-0	10,14	
23-1	7,42	
23-2	8,72	
31-0	2,44	
32-0	7,55	
90-0	10,23	
92-0	12,89	
93-0	12,15	
94-0	6,31	
95-0	2,73	
96-0	17,07	
97-0	5,04	
98-0	5,63	
98-1	4,80	
99-0	0,52	
99-2	0,59	
I alt	219,74	ha ejede arealer
Forpagtede arealer		
14-0	1,15	Gert Larsen, Ormstrupvej 11, 7500 Holstebro
15-0	2,16	Gert Larsen, Ormstrupvej 11, 7500 Holstebro368,

Marknr.	Ha	Ejerforhold
31-1	2,99	Ida Kirstine Hesel Jørgensen, Burvej 16, 7500 Holstebro
43-0	1,90	Ida Kirstine Hesel Jørgensen, Burvej 16, 7500 Holstebro
40-0	8,54	I/S Buhl, Blæsbjergvej 3, 7500 Holstebro
40-1	0,77	I/S Buhlk, Blæsbjergvej 3, 7500 Holstebro
41-0	11,12	Tom Lauman, Ringkøbingvej 43, 7500 Holstebro
42-0	16,05	Tom Lauman, Ringkøbingvej 43, 7500 Holstebro
45-0	8,55	Tom Lauman, Ringkøbingvej 43, 7500 Holstebro
45-1	4,65	Tom Lauman, Ringkøbingvej 43, 7500 Holstebro
46-0	4,75	Tom Lauman, Ringkøbingvej 43, 7500 Holstebro
47-0	2,58	Tom Lauman, Ringkøbingvej 43, 7500 Holstebro
8-1	4,43	Ejner Rask, Blæsbjergvej 2, 7500 Holstebro
8-2	0,71	Ejner Rask, Blæsbjergvej 2, 7500 Holstebro
50-0	15,99	Ejner Rask, Blæsbjergvej 2, 7500 Holstebro
51-0	4,51	Ejner Rask, Blæsbjergvej 2, 7500 Holstebro
52-0	1,00	Ejner Rask, Blæsbjergvej 2, 7500 Holstebro
63-0	1,18	Karen og Svend Erik Ramsgaard, Burvej 20, 7500 Holstebro
65-0	5,70	Karen og Svend Erik Ramsgaard, Burvej 20, 7500 Holstebro
66-0	3,98	Karen og Svend Erik Ramsgaard, Burvej 20, 7500 Holstebro
67-0	5,68	Karen og Svend Erik Ramsgaard, Burvej 20, 7500 Holstebro
68-0	6,91	Karen og Svend Erik Ramsgaard, Burvej 20, 7500 Holstebro
71-0	2,25	Knud Jensen Filsø, Ormstrupvej 13, 7500 Holstebro
72-0	2,50	Knud Jensen Filsø, Ormstrupvej 13, 7500 Holstebro
73-0	2,24	Knud Jensen Filsø, Ormstrupvej 13, 7500 Holstebro
74-0	5,82	Knud Jensen Filsø, Ormstrupvej 13, 7500 Holstebro
48	3,29	Knud Jensen Filsø, Ormstrupvej 13, 7500 Holstebro
75-0	6,91	Knud Jensen Filsø, Ormstrupvej 13, 7500 Holstebro
77-0	1,35	Knud Jensen Filsø, Ormstrupvej 13, 7500 Holstebro
77-1	1,04	Knud Jensen Filsø, Ormstrupvej 13, 7500 Holstebro
78-0	5,11	Knud Jensen Filsø, Ormstrupvej 13, 7500 Holstebro
80-0	4,10	Knud Jensen Filsø, Ormstrupvej 13, 7500 Holstebro
79-0	2,09	Diana Filsø, Blæsbjergvej 7, 7500 Holstebro
81-0	3,20	Diana Filsø, Blæsbjergvej 7, 7500 Holstebro
82-0	3,70	Diana Filsø, Blæsbjergvej 7, 7500 Holstebro
83-0	7,06	Diana Filsø, Blæsbjergvej 7, 7500 Holstebro
85-0	2,92	Diana Filsø, Blæsbjergvej 7, 7500 Holstebro
86-0	0,79	Diana Filsø, Blæsbjergvej 7, 7500 Holstebro
87-0	1,79	Diana Filsø, Blæsbjergvej 7, 7500 Holstebro
88-0	7,80	Leif Filsø, Nymøllevej 2, 7500 Holstebro
100-0	0,20	Anders Michael Røjebæk og Lula Lave, Gl Råstedvej 7, 7500 Holstebro
100-0	4,31	Anders Michael Røjebæk og Lula Lave, Gl Råstedvej 7, 7500 Holstebro
102-0	0,3	Anders Michael Røjebæk og Lula Lave, Gl Råstedvej 7, 7500 Holstebro
103-0	0,37	Anders Michael Røjebæk og Lula Lave, Gl Råstedvej 7, 7500 Holstebro
105-0	2,37	Anders Michael Røjebæk og Lula Lave, Gl Råstedvej 7, 7500 Holstebro
105-1	0,81	Anders Michael Røjebæk og Lula Lave, Gl Råstedvej 7, 7500 Holstebro
I alt	368,48	Ha forpagtede arealer

Forudsætninger for arealdriften

I henhold til husdyrlovens § 17, stk. 3 og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen §§ 25 og 26 må der ikke ske ændringer i udbringningsarealet eller indgås aftaler om udbringning af husdyrgødning på tredjemands arealer uden forudgående godkendelse fra godkendelsesmyndigheden. Der må ikke modtages slam eller andet affald med næringsstofindhold til udbringning på marker eller lignende, med mindre det fremgår af godkendelsen.

I miljøgodkendelsen indgår arealspecifikke vurderinger. Der vil derfor i miljøgodkendelsen blive stillet vilkår om, at husdyrbruget i forbindelse med indgåelse af gylleaftaler, der ikke er omfattet af selvstændig godkendelse, skal kunne dokumentere, at gyllen udspredes på de gylleaftalearealer, der fremgår af miljøgodkendelsen. Dette kan bl.a. sikres gennem privatretslige aftaler, der er indskrevet i overførselsaftalen. Dette betyder i praksis, at der ikke må udspredes gylle på de omhandlede arealer fra evt. dyrehold på den modtagende ejendom. Der kan ikke indgås andre gylleaftaler på de anmeldte udspredearealer, såfremt harmonitrykket på de pågældende arealer er fuldt udnyttet.

Der stilles vilkår om, at der til enhver tid over for Holstebro Kommune skal kunne fremlægges diverse sædskifteplaner, gødningsplaner eller lignende, som dokumenterer, at gødningen udbringes og opbevares miljømæssigt forsvarligt i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Harmonikrav

I husdyrgødningsbekendtgørelsen stilles der krav om et bestemt forhold mellem det areal, der kan anvendes til udbringning af husdyrgødning på bedriften, og den mængde husdyrgødning der udbringes (harmonikrav).

For at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens harmonibestemmelser (forholdet mellem størrelse af dyrehold og udbringningsareal) for husdyrgødningen, der udbringes på ejede og forpagtede arealer, skal der være et udbringningsareal på minimum 586,12 ha til rådighed. Der er 588,22 ha til rådighed, hvorfor det generelle harmonikrav er opfyldt.

BAT i forhold til udbringningsarealer er bl.a. at den producerede husdyrgødning afstemmes med udspredearealer og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt mængde og type af kunstgødning.

Udskiftning af udbringningsarealer

Alle ændringer i udbringningsarealer skal godkendes af Holstebro Kommune. Anmeldelse af udskiftning af bedriftens udbringningsarealer eller udskiftning af markarealer hos tredjemand til udbringning af husdyrgødning, skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse 1. august. Holstebro Kommune skal inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der skiftes ud. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober.

ber. Hvis Holstebro Kommune har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. december.

Sædskifte og efterafgrøder

Alle arealerne drives med K12-sædskifte, der er identisk med referencesædskiftet. Da beregningerne er foretaget på et sædskifte, der ikke afviger fra referencesædskiftet, stilles der generelt ikke vilkår til anvendelsen af et specifikt sædskifte.

Efterafgrøder er anvendt som et virkemiddel i ansøgningen til at nedbringe nitratudvaskningen til Natura 2000 overfladevand. Mængden af ekstra efterafgrøder fremgår af afsnittet om Natura 2000 områder. De ekstra efterafgrøder beregnes på baggrund af efterafgrødegrundarealet og etablering, tæthed og vedligeholdelse følger NaturErhvervstyrelsens regler for lovpligtige efterafgrøder. De ekstra efterafgrøder, der anvendes som virkemiddel til at reducere nitratudvaskningen, kan dog ikke erstattes af mellemafgrøder, overskud af efterafgrøder fra tidligere år, energiafgrøder, afbrændt fiberfraktion eller efterafgrøder udlagt af en anden jordbruger.

Der stilles vilkår til sikring af ovenstående.

Udbringning af husdyrgødning

Beskrivelse i ansøgningen

Udbringningen foregår efter gældende regler og under hensyntagen til planternes behov ved fastlæggelse af udbringningstidspunktet. Der udarbejdes mark- og gødningsplan samt gødningsregnskab årligt.

Holstebro Kommunes vurdering

Transport af gylle

Gener fra transport er generelt vurderet i afsnittet om transport. Husdyrbrugets ejede og forpagtede arealer til udbringning ligger omkring ejendommen, og det vurderes på den baggrund, at transport af husdyrgødning til udbringningsarealerne ikke er forbundet med væsentlige gener.

Gener fra udbringning af gylle

Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold, og evt. nedbør). Hvis gyllen nedfældes eller køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgener pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Udbringningsarealerne 20-0, 21-0, 22-0, 91-0, 91-2, 94-0, 98-2 og 99-0 ligger mindre end 200 meter fra byzone, sommerhusområde eller område i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål. Arealerne er derfor omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 28 om udbringning lørdage, søn- og helligdage:

§ 28. Husdyrgødning og afgasset vegetabilsk biomasse må ikke udbringes på lørdage samt søn- og helligdage på arealer, der ligger nærmere end 200 meter fra byzone, sommerhusområder eller områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål.

Holstebro Kommune vurderer generne, trafikale og lugtmæssige, fra udbringning af husdyrgødning fra ejendommen som begrænsede, idet der er tale om udbringning over en begrænset tidsperiode.

BAT

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af gældende love og bekendtgørelser, bl.a. husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække. Følgende BAT tiltag er således lovpligtige:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage)
- tilladte udbringningsmetoder: nedbringning eller slangeudlægning
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer
- krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha
- krav til efterafgrøder
- krav om mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelse
- ikke tilladt at udbringe husdyrgødning på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket jord
- ikke tilladt at udbringe flydende husdyrgødning på skrånende arealer (> 6 grader) beliggende tættere end 20 meter fra overfladevande.
- der skal være en 2-9 meter ubehandlet bræmme langs højt målsatte og naturlige vandløb og søer.

Følgende BAT-forhold er ikke direkte reguleret i dansk lovgivning:

- at anvende BAT med hensyn til de maskiner, der anvendes til udspredding og om nødvendigt nedpløjning af husdyrgødningen
- at det ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræbes, at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning
- at sprede gødning så tæt som muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted
- at anvende godt landmandskab, såsom at sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for, at folk er hjemme samt at undgå weekender og helligdage og at være opmærksom på vindretning i forhold til nabohusene

- at behandle husdyrgødning mhp. at minimere lugtemissioner, hvilket kan tillade mere fleksibilitet til identificering af passende arealer og vejrforhold i forbindelse med tilførsel på markerne.

Holstebro Kommune vurderer på baggrund af ovenstående vurdering og de stillede vilkår, at husdyrbruget lever op til BAT mht. udbringning af husdyrgødning.

Miljøpåvirkning af husdyrbrugets arealer

Grundvand

Af udspretningsarealet ligger 12 af markerne helt eller delvist indenfor område med særlige drikkevandsinteresser, nitratfølsomme indvindingsområde, indsatsområde mht. nitrat og indvindingsopland til vandværk.

Da N-udvaskningen via Farm N er beregnet til 47 mg nitrat/l, vurderes det, at der ikke i miljøgodkendelsen kan stilles yderligere vilkår til beskyttelse af grundvandet.

Bilag IV-arter

I habitatdirektivets bilag IV er opført en række arter, som skal sikres en streng beskyttelse i deres naturlige udbredelsesområde også udenfor de udpegede Natura 2000-områder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende bl.a. at yngle- og rastområder ikke må beskadiges eller ødelægges og for planternes vedkommende, at arterne bl.a. ikke må lide skade.

Ud fra "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" samt Holstebro Kommunes øvrige kendskab til området og arterne, vurderes det, at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til husdyrbruget.

På og umiddelbart op til husdyrbrugets udspretningsarealer er Holstebro Kommune ikke bekendt med arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV, som kan blive negativt påvirket af nærværende godkendelse.

Generelle betragtninger for Natura 2000-områder

Natura 2000 er en fællesbetegnelse for EU's naturdirektiver: EF-fuglebeskyttelsesdirektiv, EF-habitatdirektiv samt Ramsar-konventionen, der tilsammen beskytter Natura 2000-områderne gennem de i direktiverne opstillede beskyttelseskrav.

Før kommunalbestyrelsen træffer afgørelser i sager iht. husdyrloven §§ 10, 11, 12 eller 16, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil medføre forringelser af internationale naturbeskyttelsesområder eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, eller for arter beskyttet af direktivets bilag IV.

Denne vurdering skal foretages ud fra forsigtighedsprincippet jf. EF-domstolen². Dette medfører, at hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre påvirker udpegningsgrundlaget væsentligt eller medfører negativ påvirkning af bevaringsmålsætningen, skal der udarbejdes en konsekvensvurdering. Derudover er der krav om konsekvensvurderinger, hvis et Natura 2000-område efter kommunalbestyrelsens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt.

I praksis betyder dette en foreløbig vurdering af, hvorvidt der skal stilles skærpede krav ud over det almindelige beskyttelsesniveau opstillet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens³ bilag 3. Vurderer kommunalbestyrelsen, at det er nødvendigt at stille skærpede vilkår for, at der ikke vil ske skade på et Natura 2000-område, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at stille skærpede vilkår. Vurderes de skærpede vilkår ikke at være tilstrækkelige til at imødegå en skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, skal kommunalbestyrelsen afslå at godkende ansøgningen.

Husdyrlovens beskyttelsesniveau - næringsstoffer

Husdyrlovens beskyttelsesniveau hviler på en række forudsætninger. Holstebro Kommune skal i forbindelse med godkendelse af husdyrbrug vurdere, om forudsætningerne for lovens beskyttelsesniveau er opfyldt for de(t) givne opland(e), hvori husdyrbrugets udbringningsarealer er lokaliseret.

Jvf. appendiks 1 vurderer Holstebro Kommune, at forudsætningerne for anvendelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau (bilag 3) i oplandet til Nissum Fjord ikke er opfyldt, da der er konstateret en forøget udledning.

Produktionen af husdyr er stigende i oplandet til Nissum Fjord samt i deloplandene til Fjorden. Herudover er der ikke konstateret en forøget udledning af næringsstoffer fra andre kilder i oplandet.

Nitratudvaskning i det ansøgte projekt

588,22 ha af husdyrbrugets udbringningsarealer afvander til Felsted Kog i Nissum Fjord. 82,65 ha af udbringningsarealerne ligger i et område, der i henhold til statens kortværk, har et nitratreduktionspotentiale på 51-75 %. Nissum Fjord er karakteriseret som et meget kvælstoffølsomt overfladevand, hvorfor dele af oplandet er udlagt som nitratklasse 2, hvor der maksimalt må udbringes 65 % af det generelle harmonitryk uden anvendelse af virkemidler til reduktion af nitratudvaskningen. 505,57 ha af udbringningsarealerne er beliggende i oplandet til Nissum Fjord ligger i et område med et nitratreduktionspotentiale på 76-100 %, og arealerne vurderes derfor som robuste og har derfor nitratklasse 0, jvf. Skema 3.

---

² Hjertemuslingedommen fra 2004 danner præcedens for anvendelse af forsigtighedsprincippet.

³ Bek. nr. 44 af 11.januar 2016 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Skema 3. Oversigt over fordeling af arealer i relation til nitratklasser, harmonitryk og antal dyreenheder, der kan udbringes på arealerne uden anvendelse af nitratudvaskningsreducerende virkemidler.

	Udspretningsareal					Reduceret harmoni (reduktionsprocent)	Harmonitryk uden virkemidler (DE/ha)
	Areal [ha]	N0 [ha]	N1 [ha]	N2 [ha]	N3 [ha]		
I alt	588,22	505,57	0,00	82,65	0,00	95,08 %	2,19

N-udvaskningen til rodzonen beregnet vha. Farm N i det fremsendte projekt overstiger ikke N-udvaskningen ved udbringning af husdyrgødning i henhold til det reducerede harmonitryk jvf. Skema 4. Det vurderes derfor, at det forøgede ansøgte harmonitryk kompenseres af anvendelse af virkemidler til reduktion af N-udvaskningen svarende til niveauet for det reducerede harmonitryk, jvf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens regler herom⁴. Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår om en øget andel af efterafgrøder, jvf. tidligere afsnit herom.

Skema 4. Beregning af N-udvaskning til rodzonen vha. Farm N ved udbringning af reduceret harmonitryk svarende til 2,19 DE/ha og K12 sædskifte samt for ansøgt projekt med et harmonitryk på 2,29 DE/ha ved anvendelse K12-sædskifte og 1 % ekstra efterafgrøder.

Scenarier	Planteavl	Reduceret harmonitryk	Ansøgt drift
Harmonitryk og anvendte virkemidler	Handelsgødning S1/S3-sædskifte	2,19 DE/ha K12-sædskifte	2,29 DE/ha K12-sædskifte m. 1 pct. ekstra efterafgrøder
N-udvaskning fra rodzonen	80,90 kg N/ha	65,0 kg N/ha	63,8 kg N/ha

Holstebro Kommune vurderer, at efterafgrøder og harmoniforhold er anvendt som virkemidler til reduktion af N-udvaskningen, hvorfor der i miljøgodkendelsen stilles vilkår om, at der skal etableres 1 % efterafgrøder ud over NaturErhvervs generelle krav, samt at husdyrbrugets harmoniforhold maksimalt må være 2,29 DE/ha.

Den ansøgte beregnede N-udvaskning fra husdyrbruget er mindre end N-udvaskningen fra et planteavls-sædskifte, og det vurderes at ændringen af arealerne ikke har en negativ påvirkning af Natura 2000 området trods stigende husdyrtryk i oplandet.

Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 område(r)

I henhold til miljøstyrelsens vejledning er det en forudsætning, at
Pkt. 2A) nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, må ikke udgøre 5 % eller mere af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle område, dog
Pkt. 2B) må nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, ikke udgøre 1 % eller mere af den samlede nitratudvaskning, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret.

⁴ Bilag 3, pkt. 1 under beskyttelsesniveauet i forhold til overfladevand i Bekendtgørelse nr. 44 af 11.januar 2016 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Samlet vurdering af nitratudvaskningen

Holstebro Kommune vurderer, at forudsætningerne for husdyrlovens beskyttelsesniveau er opfyldt, jvf. ad pkt. 1A-C i appendiks 1. Herudover er den samlede husdyrgødningsbetingede N-påvirkning af Natura 2000-området mindre end 1 pct. i det ansøgte projekt. Holstebro Kommune vurderer derfor, at projektet både selvstændigt og i sammenhæng med andre planer og projekter ikke vil påvirke Natura 2000-området væsentligt negativt.

Holstebro Kommune har foretaget vurderingen af påvirkning af Natura 2000-områderne i henhold til Miljøstyrelsens vejledning. Miljøstyrelsens vejledning er tiltrådt af Natur- og Miljøklagenævnet i NMK-133-00068, hvor nævnet den 24. november 2011 afgjorde, at vurdering og regulering af kvælstofudvaskningen skal ske på grundlag af forskellen mellem udvaskningen i ansøgt drift og udvaskningen i en drift uden brug af husdyrgødning – den såkaldte ”planteavlsmode”.

Fosforudvaskningsrisiko i det ansøgte projekt

Udbringning af husdyrgødning kan medføre et fosfortab til vandmiljøet, men der findes på nuværende tidspunkt ikke en beregningsmetode til vurdering af udvaskningen. Vurderingen af risikoen for fosfortab fra et ansøgt projekt baseres derfor på en generel risikovurdering.

Tilføres der mere fosfor end der fraføres med afgrøderne, vil det ikke nødvendigvis medføre tab af fosfor til vandmiljøet, hvis der ikke er transportveje i form af f.eks. dræn, nærhed til overfladevande og lign. Risikoen for og omfanget af tab af fosfor til vandmiljøet vil være afhængig af fosforpuljen i jorden og jordtypen.

Risikoarealer i relation til terrænforhold

Der er foretaget en vurdering af alle udspretningsarealer i relation til risikoen for overfladeafstrømning og brinkerrosion ved grøfter, vandløb og søer. Såfremt terrænhældninger ned mod overfladevande er skrånende (> 6 grader) eller stærkt skrånende (> 12 grader), er der stor risiko for overfladisk næringsstofafstrømning. Arealerne er typisk ikke egnede til udbringning af husdyrgødning med mindre dyrkningsforanstaltninger til afhjælpning heraf iværksættes.

Ved terrænhældninger < 6 grader vurderes terrænet i relation til omkringliggende område. I vurderingen af overfladevande tages der ikke alene hensyn til den målsætning, det primære overfladevand har i det aktuelle område, men der tages også hensyn til slutrecipientens sårbarhed, herunder vandløbstrækninger, søer og kystområder m.v. Det vurderes om vilkår om f.eks. dyrkningsfrie zoner eller ændret markdrift, såsom køreretning er tilstrækkeligt til at minimere risikoen for f.eks. overfladeafstrømning. Alternativt kan der stilles krav om, at de pågældende udspretningsarealer ikke kan indgå i driften.

Markerne 83-0, 87-0, 88-0, 108-0 og 114-0 ligger tæt på Råsted Lille å med 6-12 graders hældning mod åen. Der stilles derfor vilkår om at kørselsretningen på arealerne skal være parallelt med vandløbet og for mark 85-0 parallelt med skrænten i en afstand af 24 m fra markkanten.

Det er i husdyrgødningsbekendtgørelsen fastlagt, at udbringning af gødning mm. ikke må foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne.

Herudover er der i hovedgodkendelsen stillet vilkår om, at der ikke må etableres nye afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lign. Holstebro Kommune har vurderet, at der ikke herforuden er behov for at stille skærpende vilkår til sikring mod overfladeafstrømning til vandmiljø.

Jordbundstyper og detailafvandingsforhold

De ejede og forpagtede udbringningsarealer består af grov sandet jord (100 %). 8,29 ha ligger på lavbundsjord og er omfattet af fosforklasse 2, jvf. Skema 5.

Skema 5. Vurdering af individuelle marker i relation til primær jordtype, afvandingsforhold, lavbundsforhold og fosforklasse.

Marknr.	Areal Ha	Detail-afvandet	Jordtype	Lavbundsareal	Opland	P _{tal} / Fe/P	P-klasse	P-klasse areal (ha)
1-0	4,13	Ja	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
2-0	9,25	Ja	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	2	1,02
3-0	17,16	Ja	JB1	Ja	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	2	1,47
4-0	10,62	Ja	JB1	Ja	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	2	1,03
6-0	10,41	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
7-0	3,33	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
7-1	4,40	Ja*	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
8-0	3,88	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
8-1	4,43	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
8-2	0,71	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
9-0	1,65	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
9-1	0,59	Nej	JB1	Nej	Felsted	-	0	0,00

Marknr.	Areal Ha	Detail-afvandet	Jordtype	Lavbundsareal	Opland	P _{tal} / Fe/P	P-klasse	P-klasse areal (ha)
					Kog/Nissum Fjord			
10-1	0,34	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
11-0	19,61	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
13-0	9,63	Ja	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	2	0,25
14-0	8,56	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
15-0	1,36	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
20-0	3,71	Ja	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	2	0,17
21-0	3,45	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
22-0	5,50	Ja	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
23-0	10,14	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
23-1	7,42	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
23-2	8,72	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
31-0	2,44	Nej	JB1	Ja	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
31-1	2,99	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
32-0	7,55	Ja	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
34-0	8,16	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
40-0	8,54	Nej*	JB1	Ja	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	2	0,08
40-1	0,77	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00

Marknr.	Areal Ha	Detail-afvandet	Jordtype	Lavbundsareal	Opland	P _{tal} / Fe/P	P-klasse	P-klasse areal (ha)
41-0	11,12	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
42-0	16,05	Ja	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
43-0	1,90	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
45-0	8,55	Ja	JB1	Ja	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	2	0,27
45-1	4,64	Ja	JB1	Ja	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	2	0,88
46-0	4,75	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
47-0	2,58	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
50-0	15,99	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
51-0	4,51	Ja	JB1	Ja	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	2	0,04
52-0	1,00	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
63-0	1,18	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
64-0	5,70	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
65-0	3,31	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
66-0	3,98	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
67-0	5,68	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
68-0	6,91	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
71-0	2,25	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
72-0	2,50	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum	-	0	0,00

Marknr.	Areal Ha	Detail-afvandet	Jordtype	Lavbundsareal	Opland	P _{tal} / Fe/P	P-klasse	P-klasse areal (ha)
					Fjord			
73-0	2,24	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
74-0	5,82	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
74-1	3,29	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
75-0	6,91	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
77-0	1,35	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
78-0	5,11	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
79-0	2,09	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
80-0	4,10	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
81-0	3,20	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
82-0	3,70	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
83-0	7,06	Ja	JB1	Ja	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	2	0,12
85-0	2,92	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
86-0	0,79	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
87-0	1,79	Ja	JB1	Ja	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	2	0,22
88-0	7,80	Ja	JB1	Ja	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	2	0,37
90-0	10,23	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
91-0	4,46	Ja	JB1	Ja	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	2	1,46
91-2	1,13	Ja	JB1	Ja	Felsted	-	2	0,09

Marknr.	Areal Ha	Detail-afvandet	Jordtype	Lavbundsareal	Opland	P _{tal} / Fe/P	P-klasse	P-klasse areal (ha)
					Kog/Nissum Fjord			
92-0	12,89	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
93-0	12,15	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
94-0	6,31	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
95-0	2,73	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
96-0	17,07	Ja	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
97-0	5,04	Ja	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
98-0	5,63	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
98-1	4,80	Ja	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
98-2	2,76	Ja	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
99-0	0,52	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
99-2	0,59	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
100-0	0,20	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
100-0	4,31	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
102-0	0,30	Ja	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
103-0	0,37	Ja	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
104-0	1,62	Ja	JB1	Ja	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	2	0,28
105-0	2,37	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00

Marknr.	Areal Ha	Detail-afvandet	Jordtype	Lavbundsareal	Opland	P _{tal} / Fe/P	P-klasse	P-klasse areal (ha)
105-1	0,81	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
106-0	20,85	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
108-0	1,63	Nej	JB1	Ja	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	2	0,29
109-0	5,99	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
110-0	2,45	Ja	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
111-0	11,60	Ja	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
112-0	5,67	Ja	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
113-0	3,51	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
114-0	1,25	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
115-0	3,54	Ja	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
116-0	10,07	Ja	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
117-0	12,63	Ja	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
118-0	19,71	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
119-0	7,66	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
120-0	2,54	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
121-0	6,04	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
122-0	4,72	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
123-0	7,90	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum	-	0	0,00

Marknr.	Areal Ha	Detail-afvandet	Jordtype	Lavbundsareal	Opland	P _{tal} / Fe/P	P-klasse	P-klasse areal (ha)
					Fjord			
124-0	8,31	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
125-0	11,24	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00
126-0	3,34	Nej	JB1	Nej	Felsted Kog/Nissum Fjord	-	0	0,00

* Angiver arealer hvor Holstebro Kommunes vurdering afviger fra det i ansøgningen oplyste. Holstebro Kommunes vurdering er baseret på drænkort, grøfte-kortlægning, pumpe-lagsområder, historiske kort og Ortho kort.

Fosforklasser og fosforoverskud

Nissum Fjord er i henhold til statens kortværk udpeget som et område, der er overbelastet med fosfor.

8,29 ha af arealerne ligger på detailafvandet lavbundsjord med en FE/P-ratio under 20, hvorfor området vurderes at være omfattet af fosforklasse II.

På bedriftsniveau er der ansøgt om udspredding af en fosformængde på 22.337 kg P, hvilket er mindre end det maksimalt tilladte i henhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau, jvf. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Udbringning af 22.337 kg P betyder, at der på arealerne på bedriftsniveau udbringes fosfor svarende til et areal-specifikt overskud på 10,9 kg P/ha, jvf. Skema 6.

Skema 6. Oversigt over fosfortilførsel og fraførsel i ansøgt drift, samt beregning af fosforoverskud for det ansøgte projekt.

Er fosforoverskud på bedriftsniveau overholdt i forhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau	Ja
Fosfor tilførsel i ansøgt drift	22.337 kg P/år
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	38,0 kg P/ha/år
P-raførsel med sædskifte (arealvægtet gennemsnit)	27,1 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	10,9 kg P/ha/år

Fosforoverskuddet var i perioden 2005-2008 i gennemsnit ca. 12 kg P/ha i oplandet til Nissum Fjord⁵. Husdyrbrugets arealer bidrager i gennemsnit med et fosforoverskud på 10,9 kg P/ha/år, jvf. Skema 6, hvilket er marginalt mindre end det gennemsnitlige i det øvrige opland.

Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 område(r)

Tabsniveauet for fosfor ligger normalt på 0,2-0,5 kg P/ha med et gennemsnit på ca. 0,2 kg P/ha. Det maksimale tab for et sammenhængende landbrugsareal vurderes, at være 1 kg P/ha på nuværende tidspunkt. Udyrkede arealer har et tab på ca. 0,08

⁵ Beregning af P-overskud pr. ha. pr. blok. Beregningerne er foretaget på baggrund af gødningsregnskabet, Beregningerne er foretaget ved at lade en bedrifts sædskifte roterer over bedriftens omdriftsareal. For ikke omdrifts-afgrøder foretages en stedspecifik beregning af overskud, udarbejdet gennem CTtools af Holstebro Kommune.

kg P/ha. I landbrugsjorden er ophobet i gennemsnit 2.000 kg P/ha i pløjelaget. Et overskud på 11 kg P/ha i retsbeskyttelsesperioden på 8 år vil altså forøge jordens indhold af fosfor med ca. 4 %. Husdyrbrugets andel af påvirkningen på Natura 2000-området er vurderet til 0,0 %, jvf. Skema 7.

Skema 7. Vurdering af den øgede påvirkning af Natura 2000 område ud fra et worst case scenarie baseret på miljøstyrelsens fosforvejledning til husdyrloven.

Natura 2000 område	N65 - Nissum Fjord	N65 - Nissum Fjord
Delområde - kystopland	Nissum Fjord	Felsted Kog
Opland til Natura 2000 området	167.876 ha	120.259 ha
GLR areal i oplandet til Natura 2000 området (gnst 2007-2010)*	95.864 ha	71.086 ha
Fosfor tab fra landbrugsareal (0,2 kg P/ha)	19.173 kg P	14.217 kg P
Fosfor tab udyrket areal (0,08 kg P/ha)	5.761 kg P	3.934 kg P
Øvrige kilder bebyggelse mm.	0 kg P	0 kg P
Fosfor tab opland total	24.934 kg P	18.151 kg P
Husdyrbrugets arealer		
Ansøgt areal	588,22 ha	588,22 ha
Fosforoverskud i det ansøgte projekt kg P /ha	10,9 kg P/ha	10,9 kg P/ha
% forøgelse i jordpuljen i retsbeskyttelsesperioden	4%	4%
Worst case udvaskning (1 kg P/ha)	1,00 kg P/ha	1,00 kg P/ha
Worst case påvirkning fra husdyrbruget i retsbeskyttelsesperioden	26 kg P	26 kg P
Husdyrbrugets del af påvirkningen	0,1029%	0,1413%

Samlet vurdering af fosforudvaskningen

Holstebro Kommune har foretaget en individuel vurdering af tabsrisikoen for husdyrbrugets udbringningsarealer. Der er på baggrund af vurderingen stillet vilkår til sikring af vandmiljøet. Under nitratafsnittet er det vurderet, at forudsætningerne i pkt. 1A er opfyldt, jvf. appendiks 1. I vurderingen er øvrige kilder sat til 0 kg P for at opnå et reelt worst case scenarie.

For nitrat vurderes det, at en påvirkning på under 1 % af den samlede påvirkning ikke vil kunne påvirke et Natura 2000 område i et sådant omfang, at det vil kunne måles i recipienten med de nuværende biologiske målemetoder. Antages det samme at være gældende for fosforpåvirkning, vil det ansøgte projekt ikke påvirke Natura 2000-området Nissum Fjord, herunder Felsted Kog væsentligt negativt, da husdyrbrugets individuelle påvirkning i retsbeskyttelsesperioden af området er under 1 %.

Holstebro Kommunes samlede vurdering af husdyrbruget

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

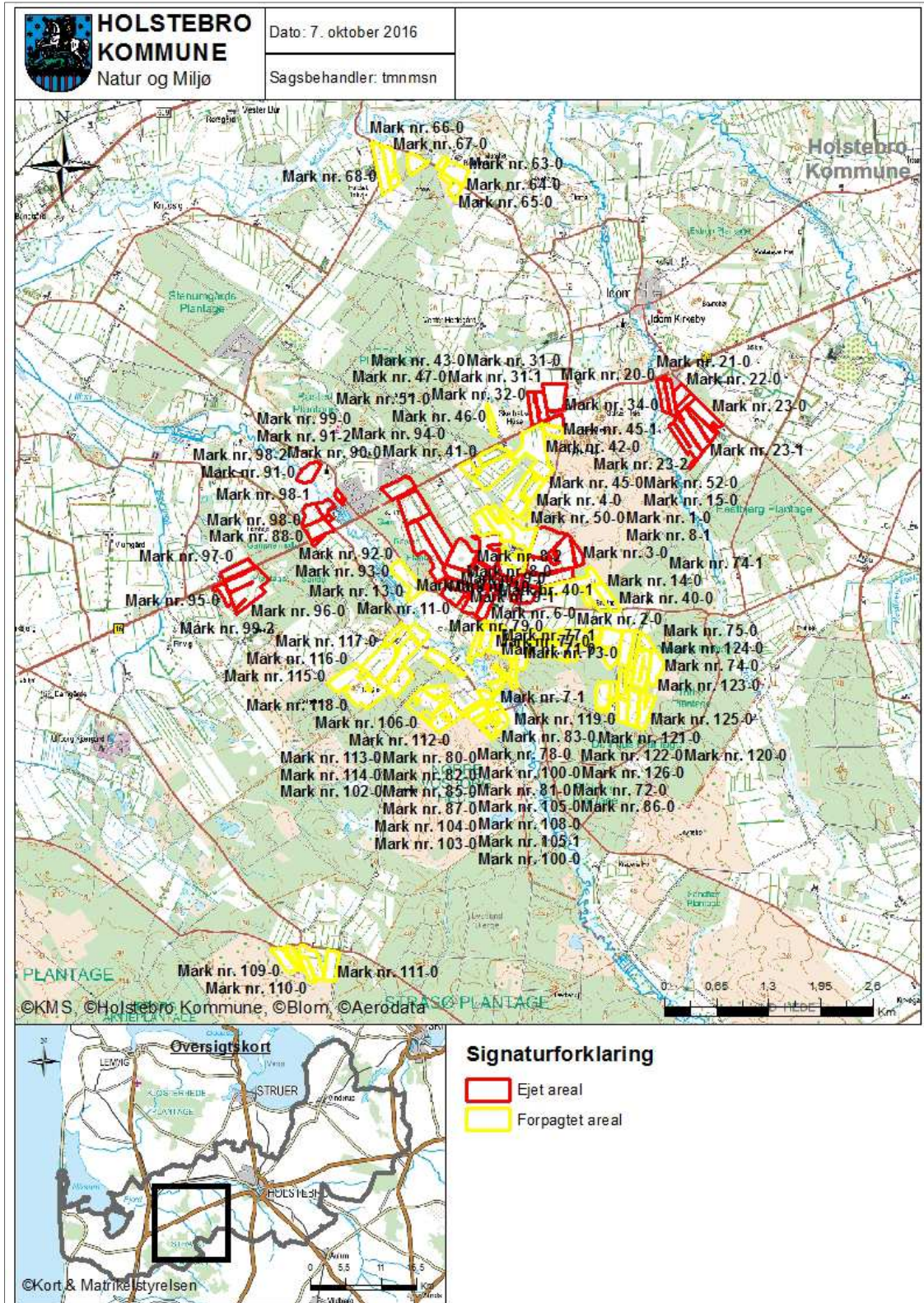
Husdyrbrugets forenelighed med naturområdets sårbarhed og kvalitet er desuden vurderet og sammenfattende vurderes det, at områdernes integritet ikke ødelægges af husdyrbrugets drift.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige gener for omgivelserne og risiko for forurening, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

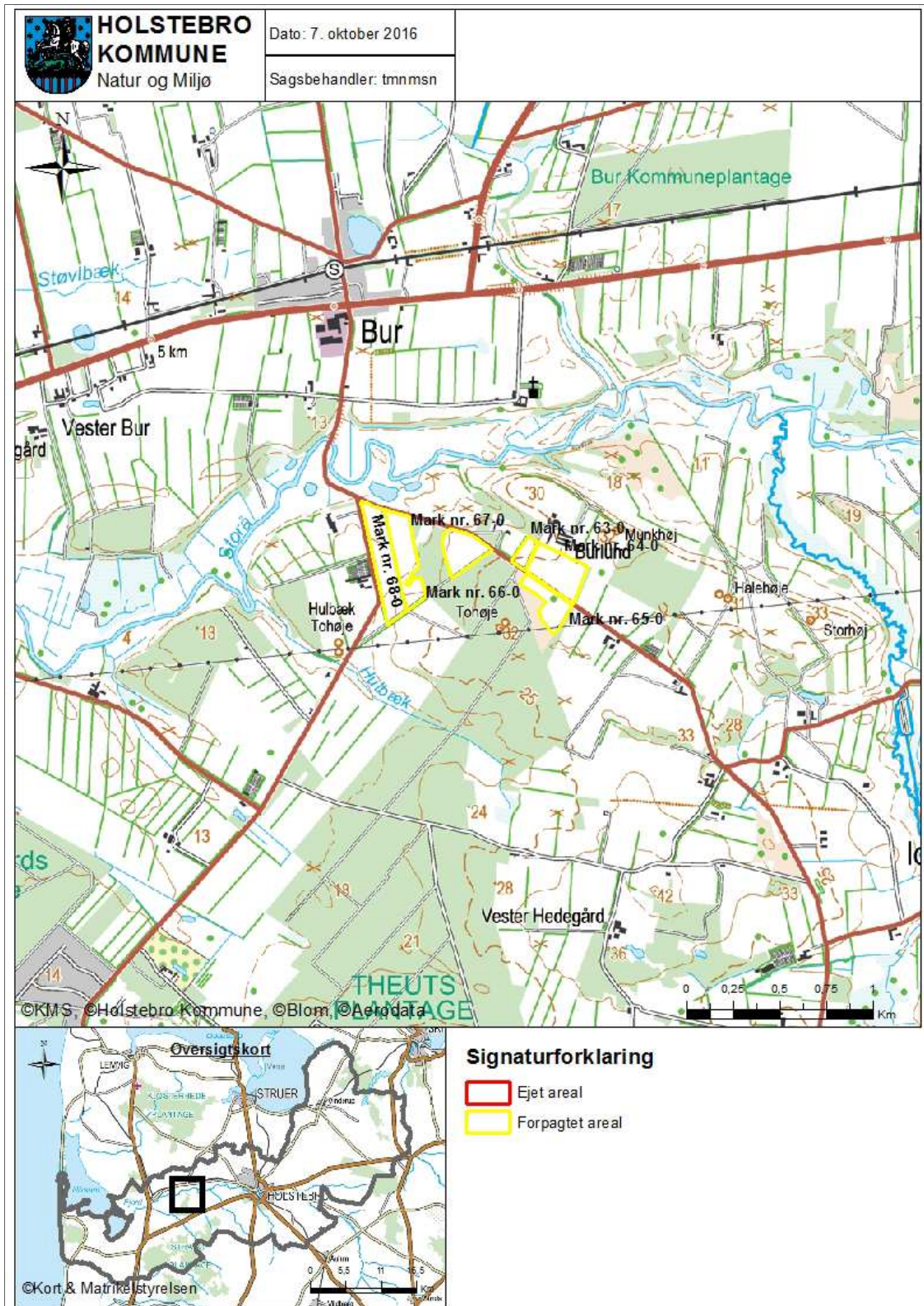
Bilag

Bilag 1 – Oversigtskort over udspretningsarealerne

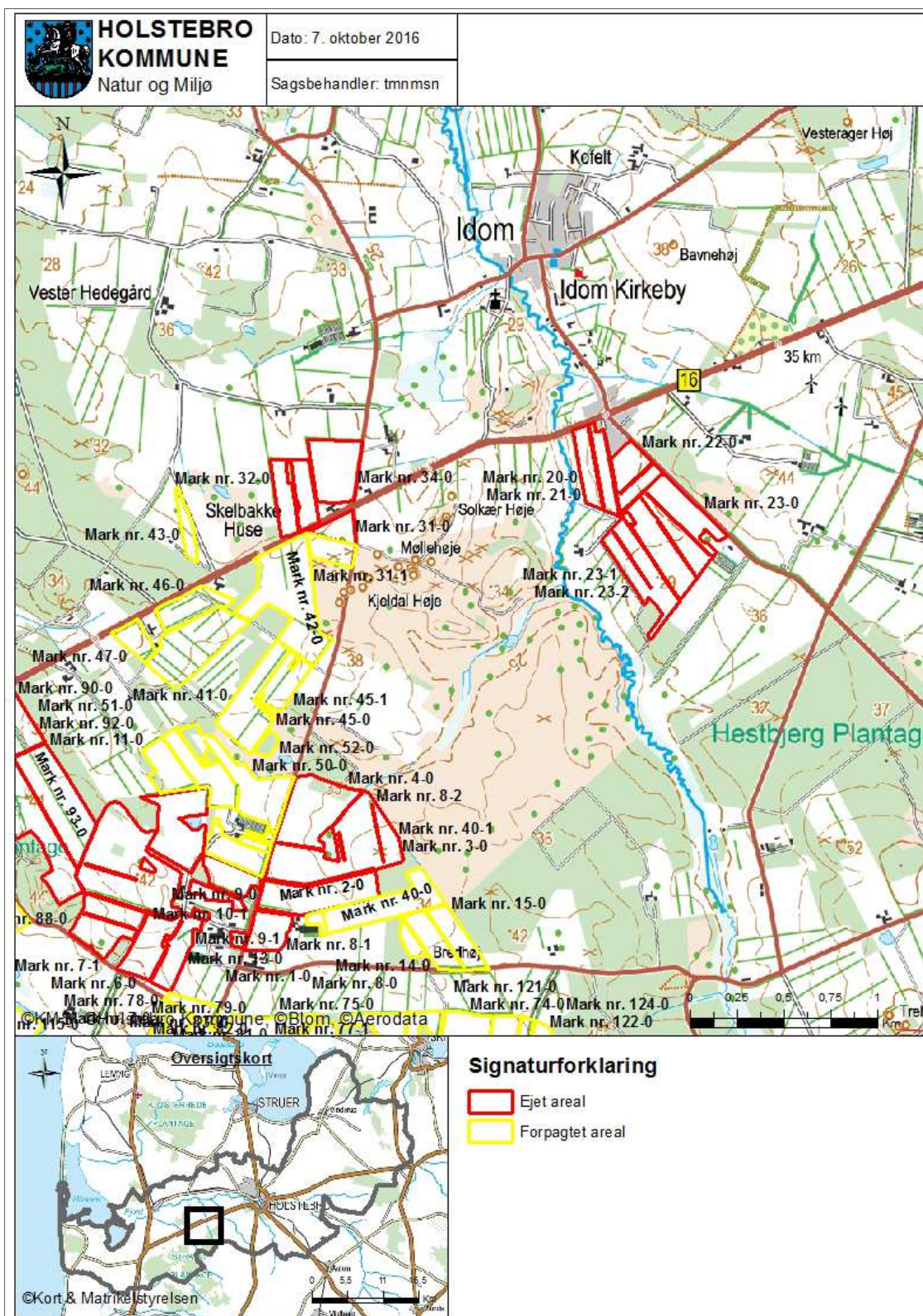

Bilag 2 – Arealer del 1/5

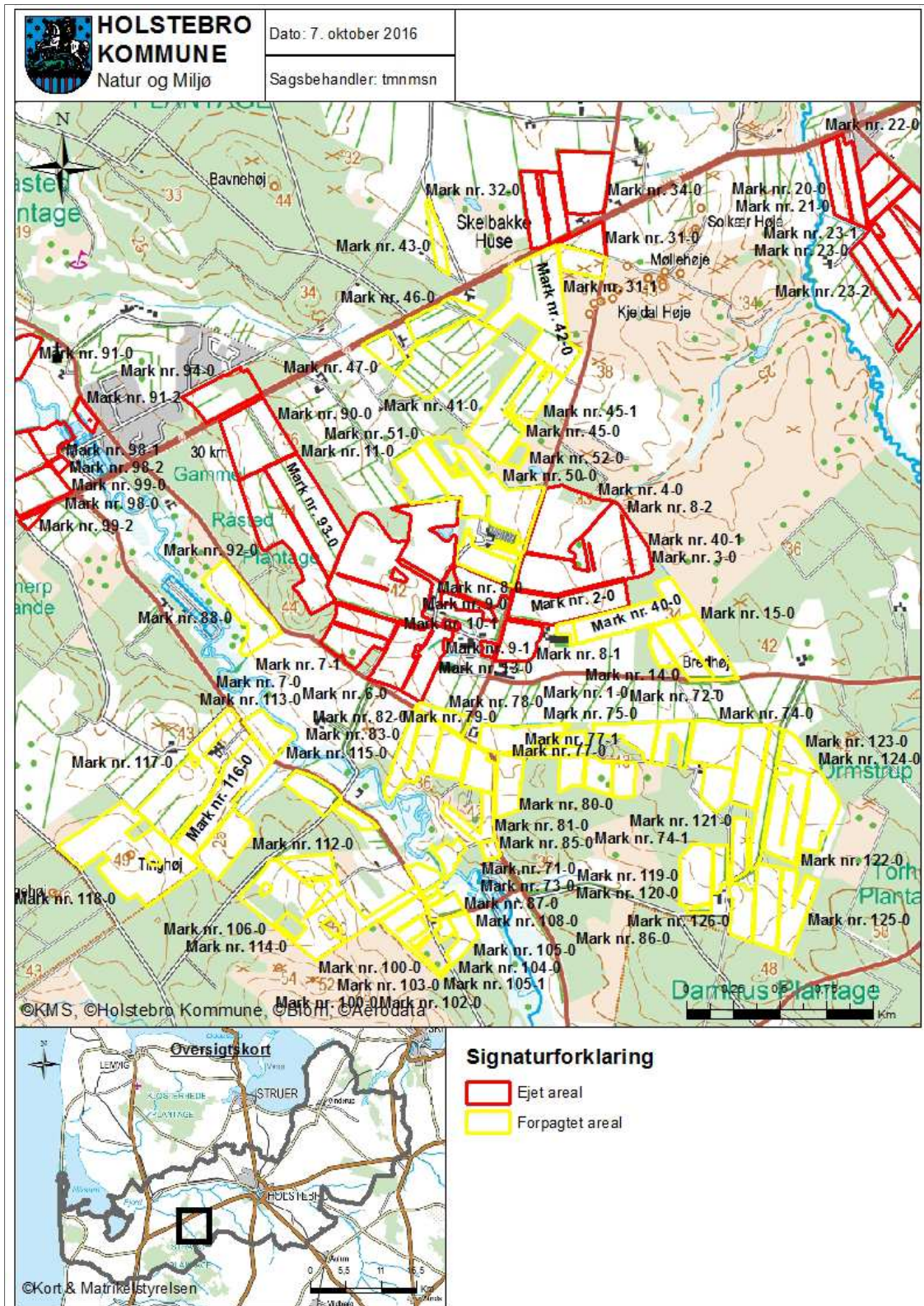

Bilag 3 – Arealer del 2/5

Bilag 4 - Arealer del 3/5

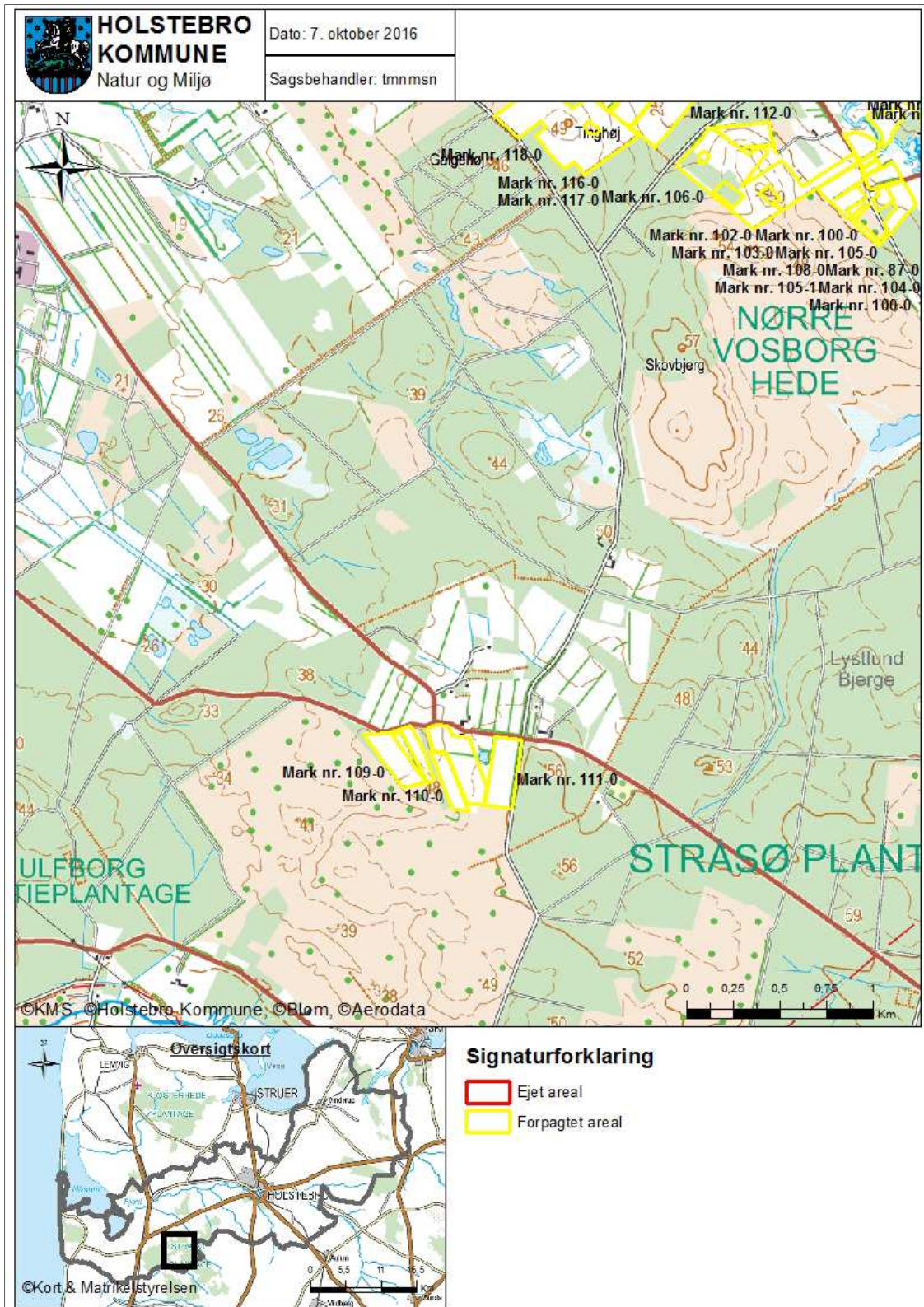

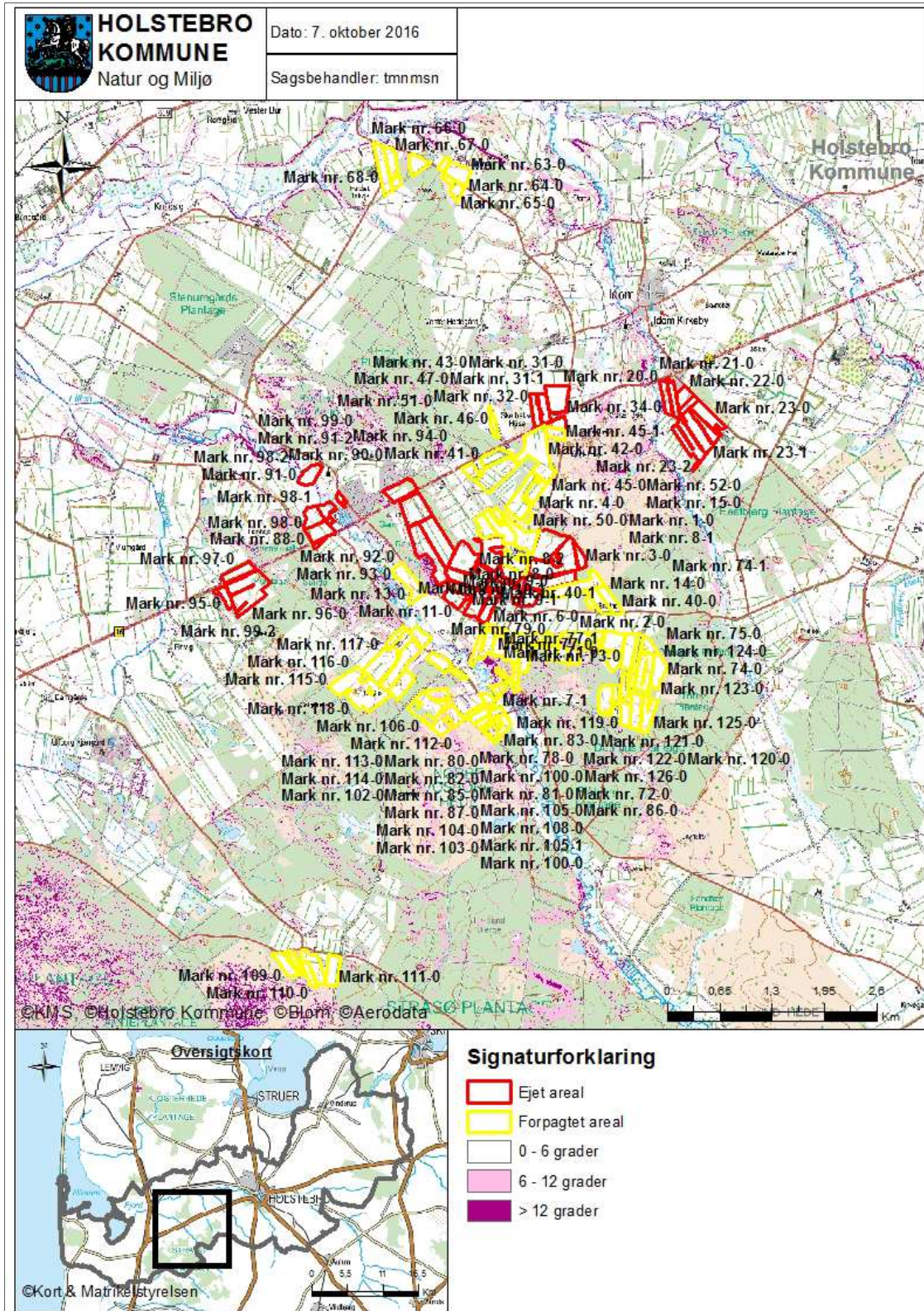

Bilag 6 – Arealer del 5/5

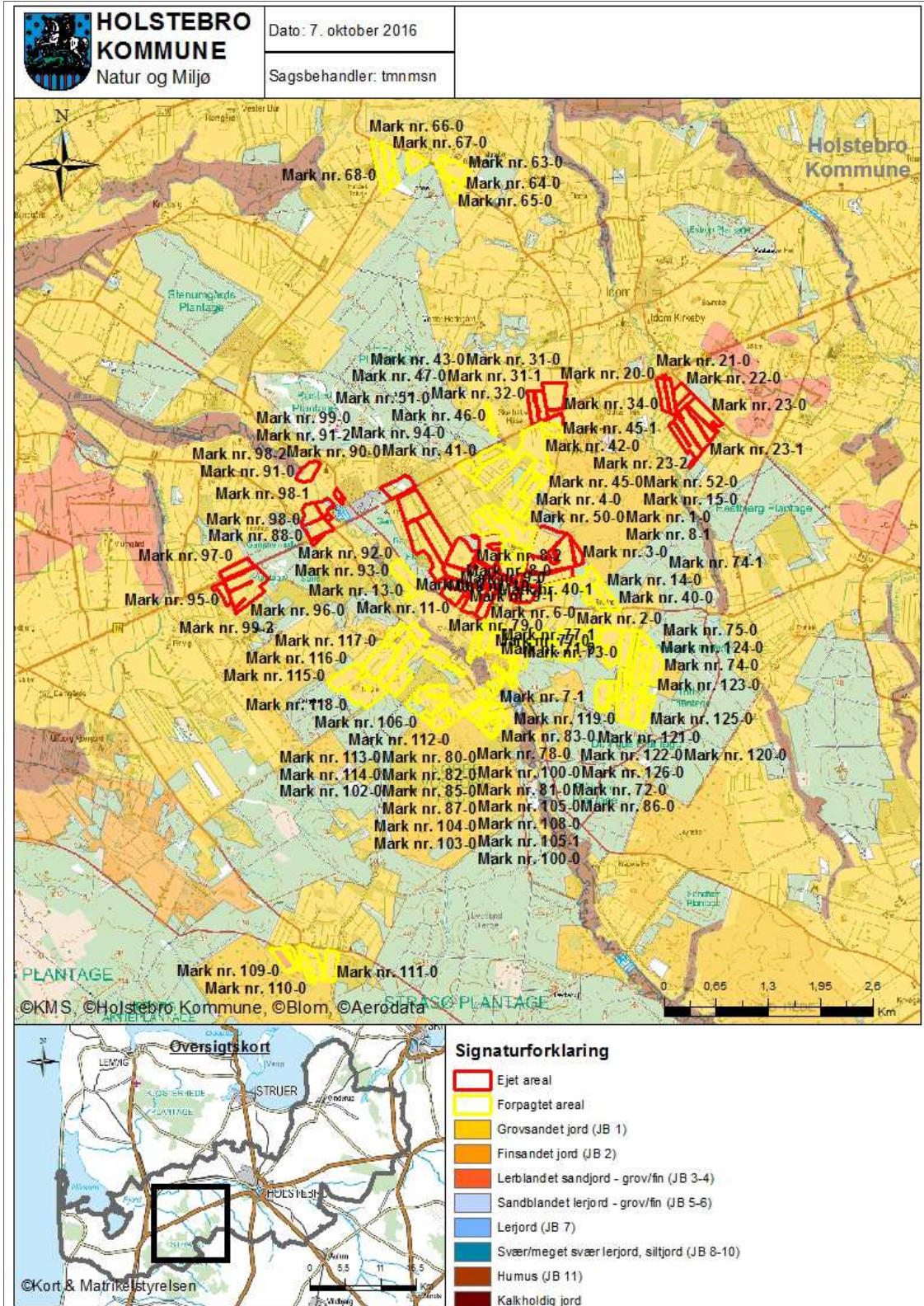

Bilag 7 – Risikoarealer i relation til terrænforhold

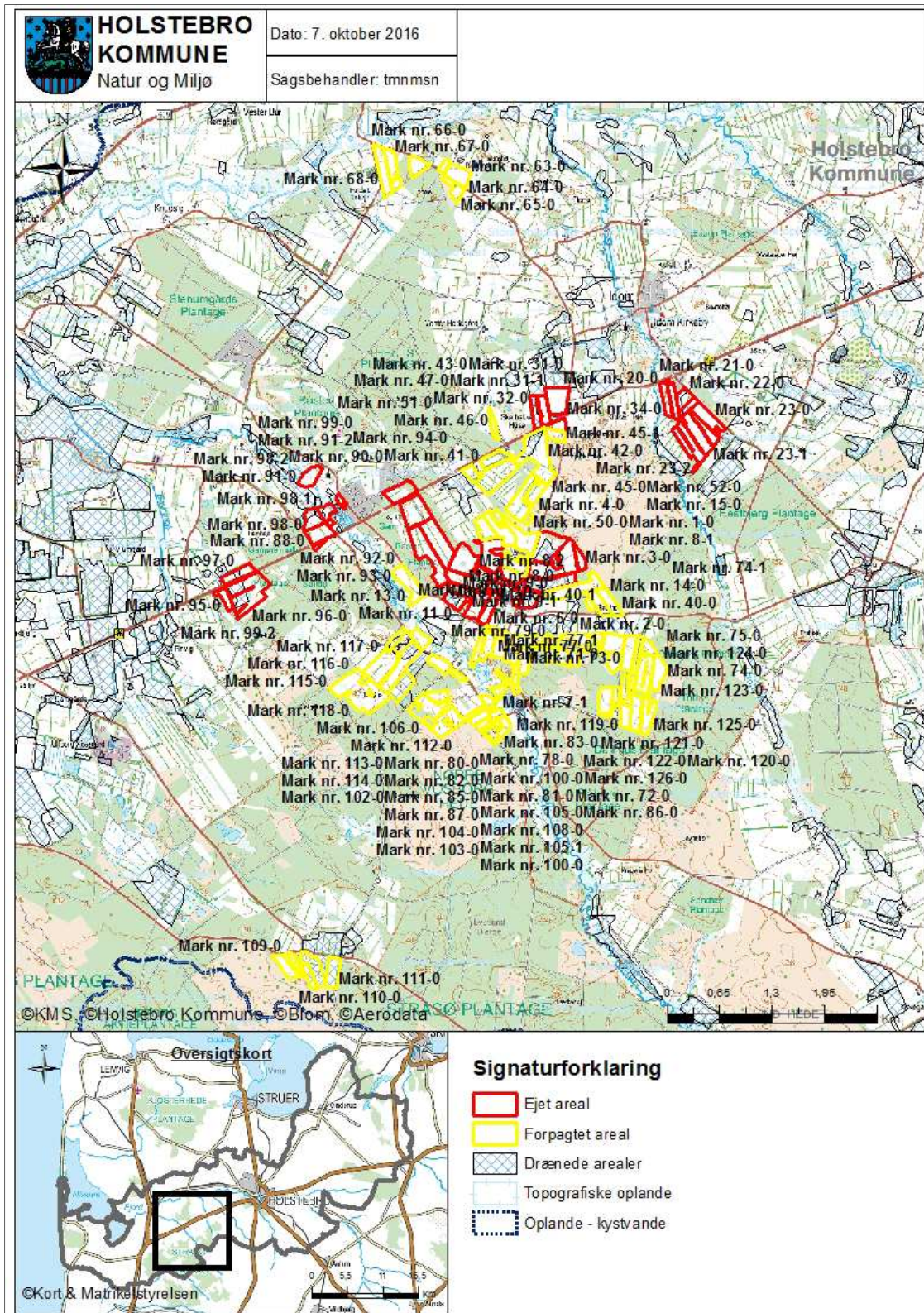

Bilag 8 – Jordbundstyper

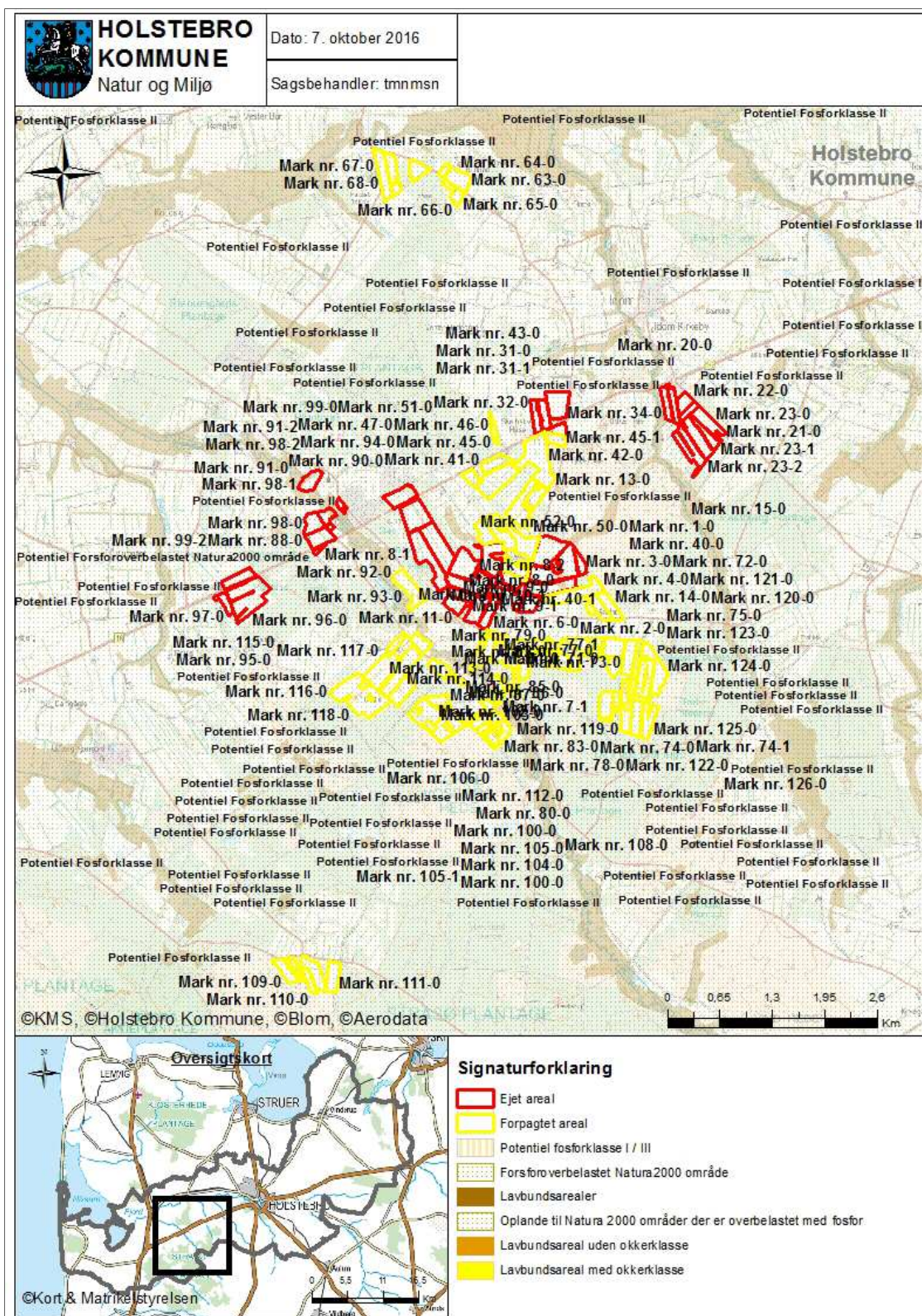

Bilag 9 – Fjordopland og detailafvandingsforhold

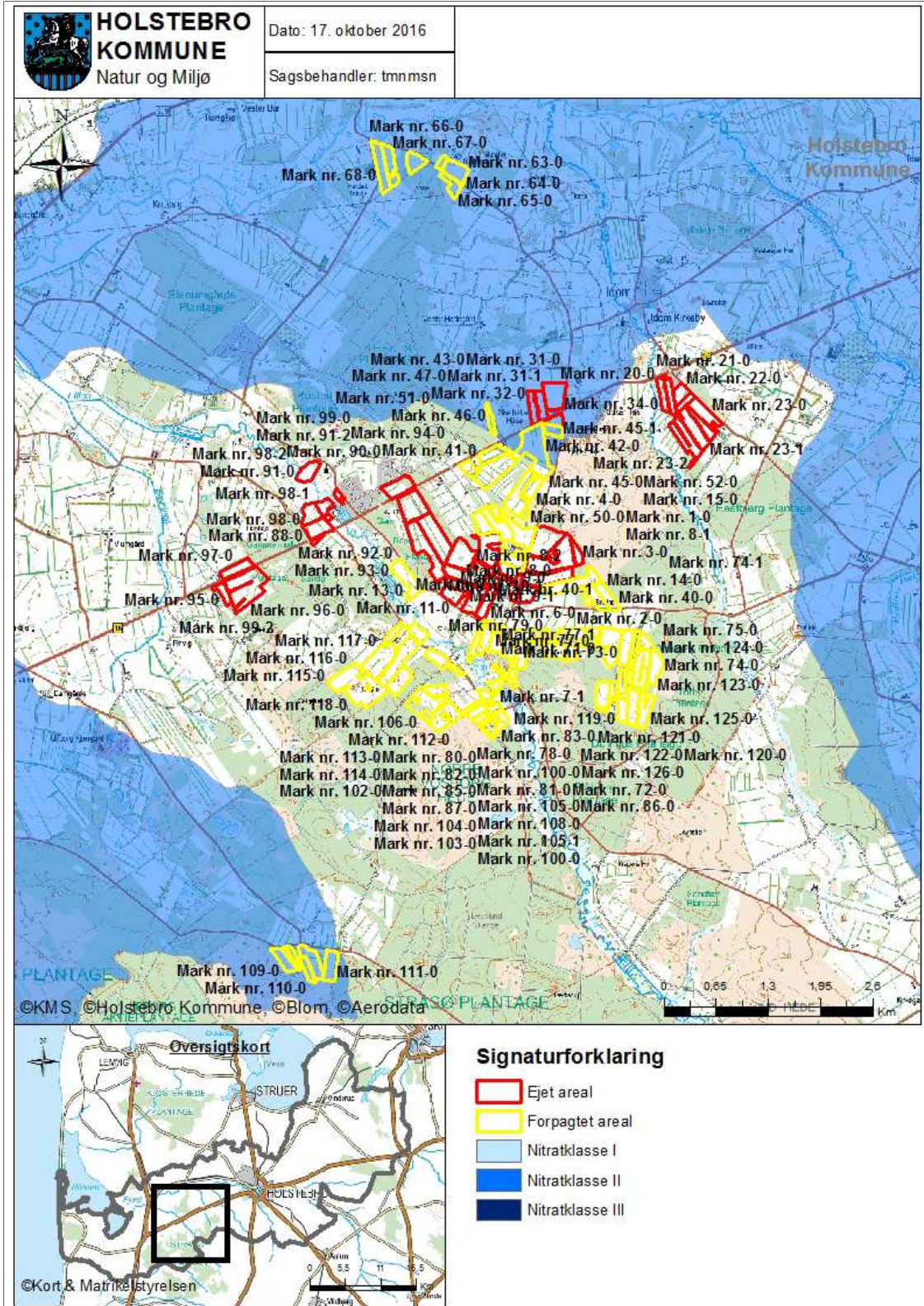

Bilag 10 – Risikoområder for fosforudvaskning (okkerklasser)

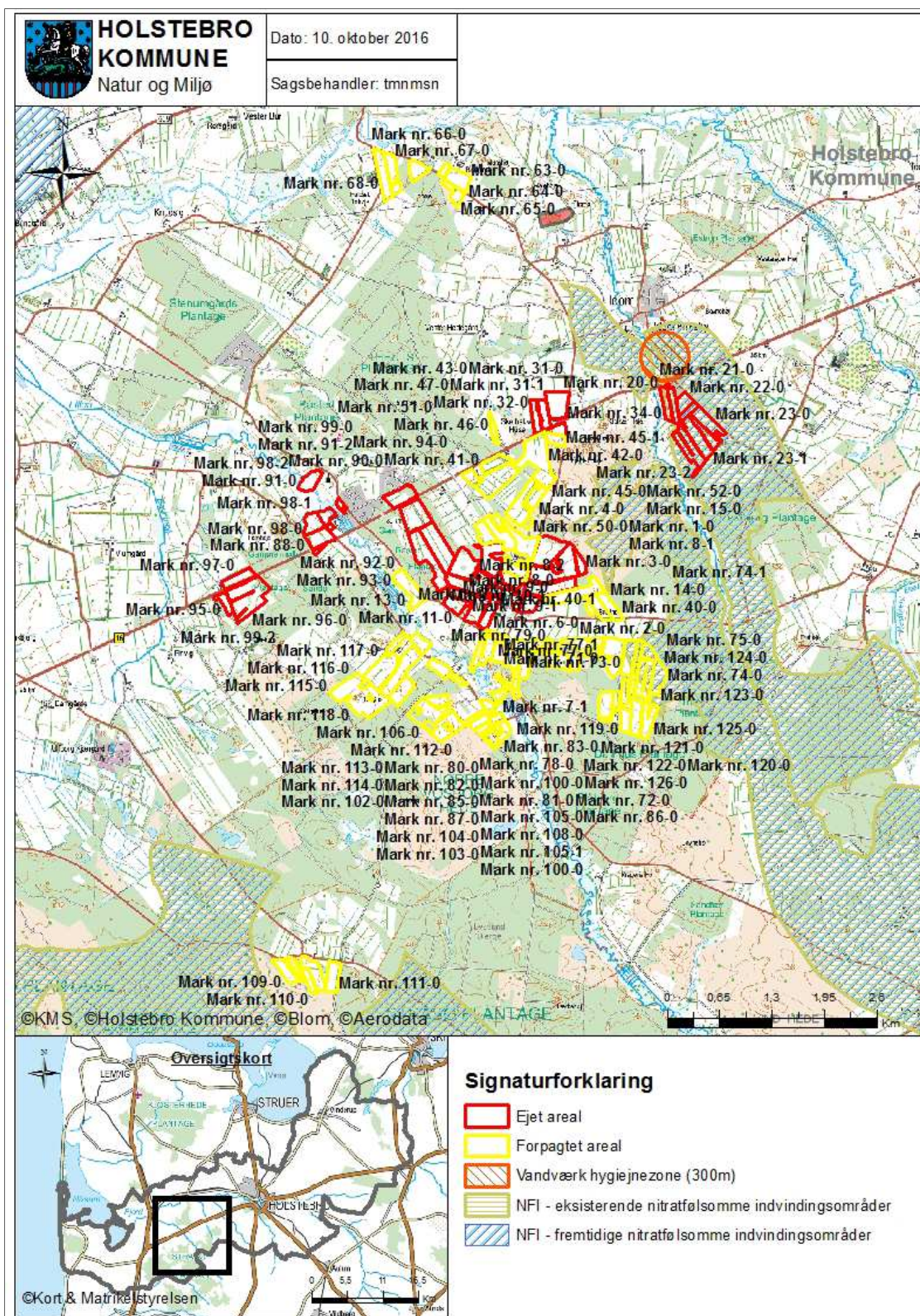

Bilag 11 – Risikoområder for nitratudvaskning (nitratklasse)

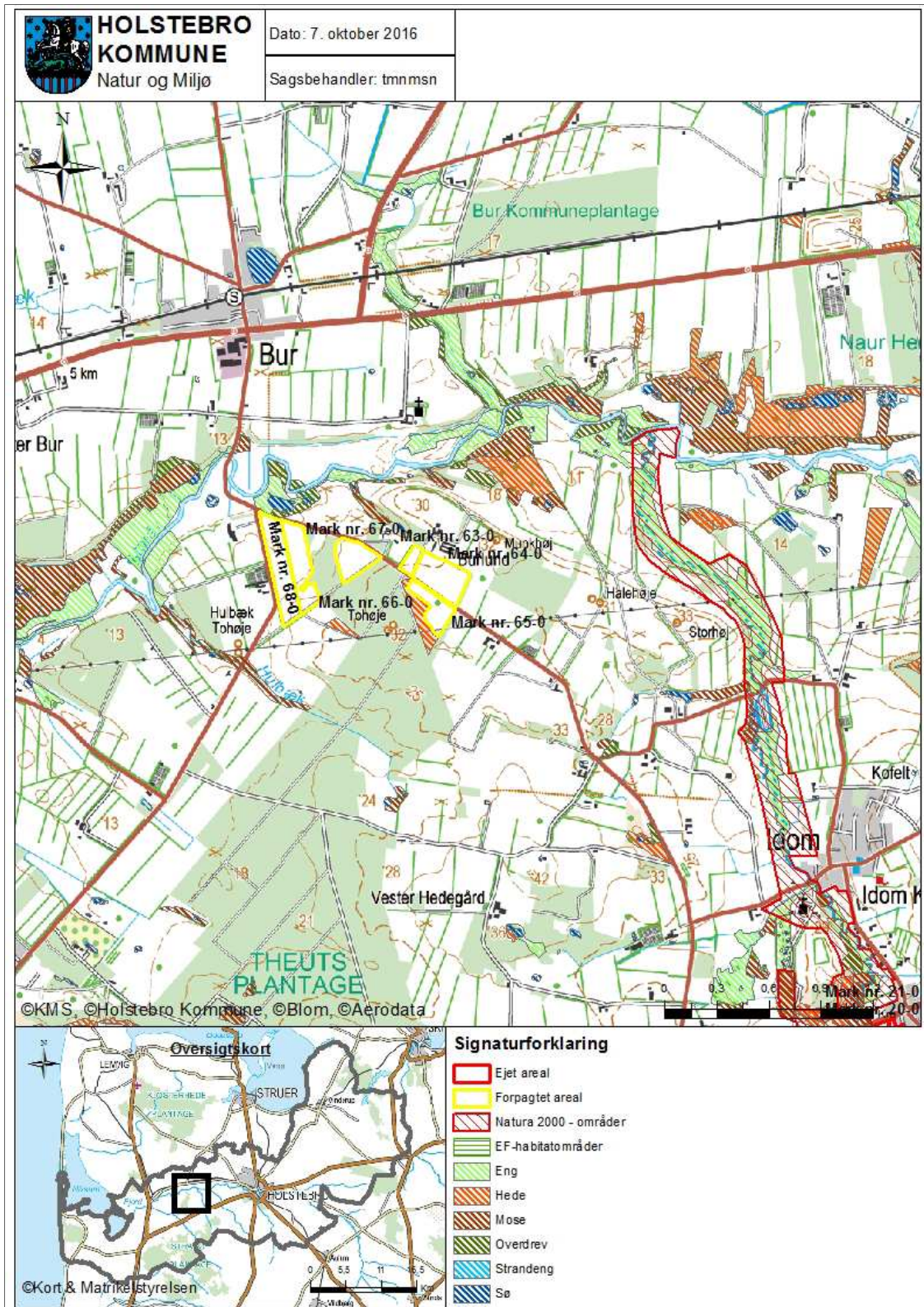
Bilag 12 – Grundvandsområder

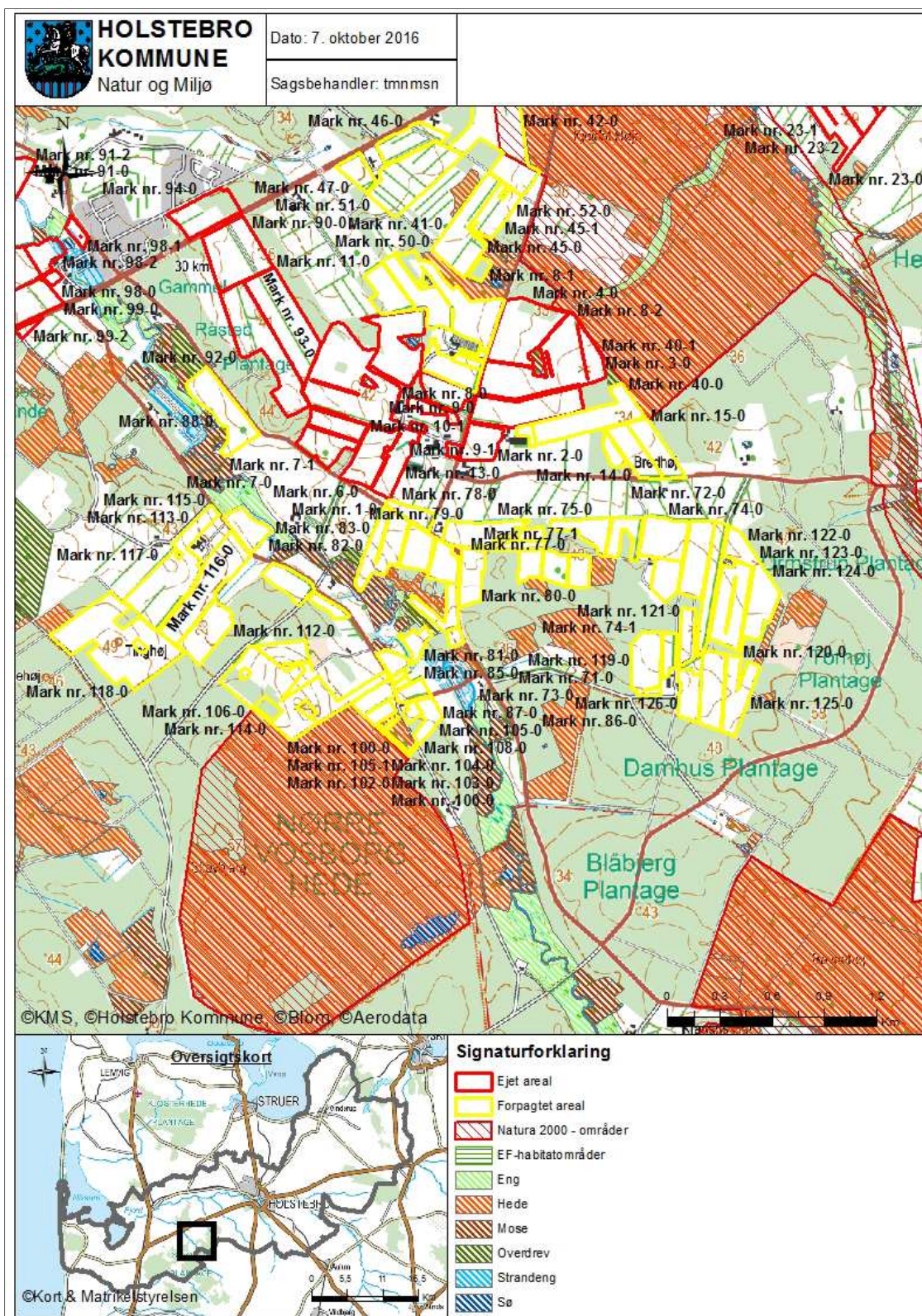
Bilag 13 – Naturområder i forhold til udspretningsarealer del 1/5

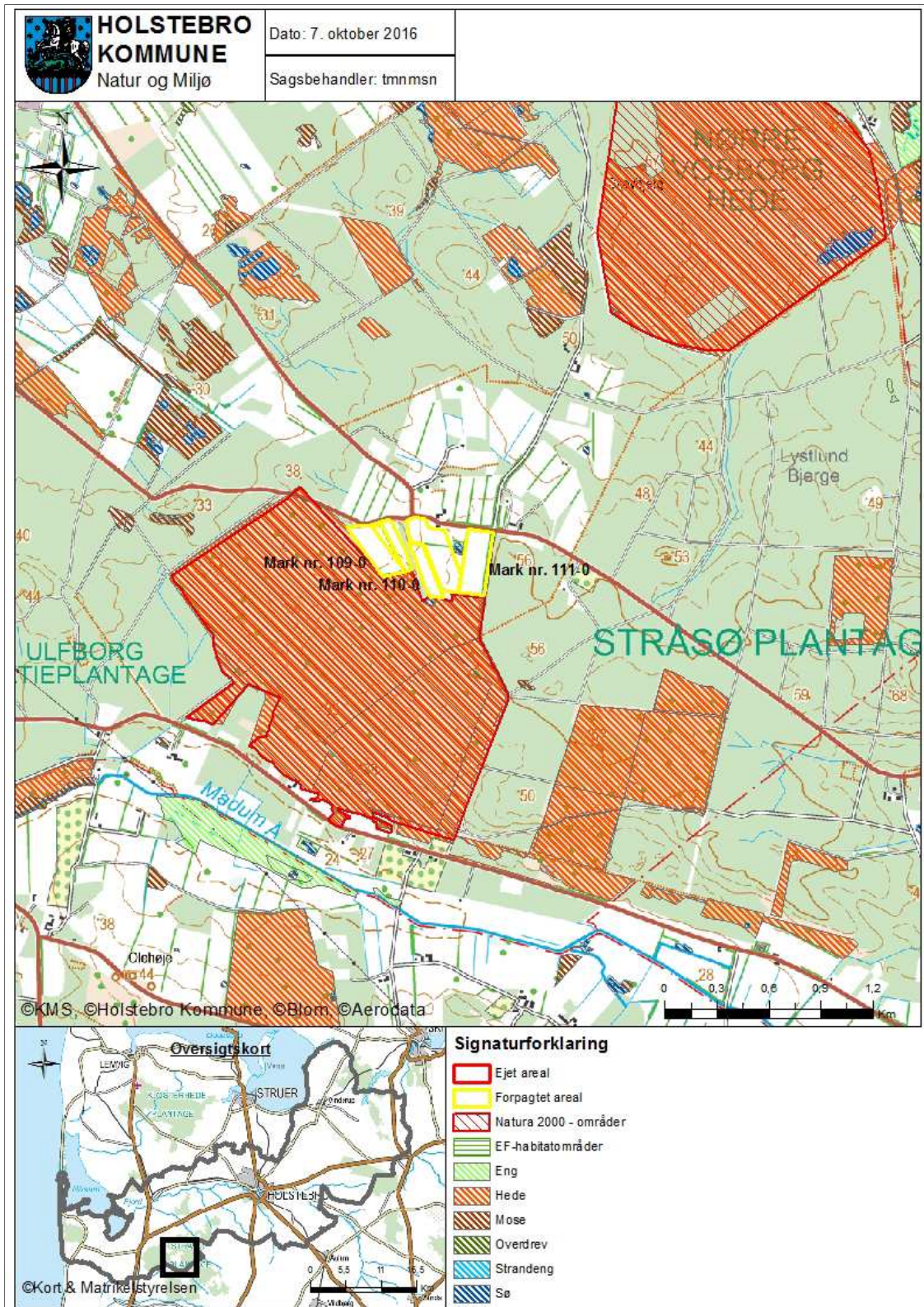

Bilag 15 – Naturområder i forhold til udspretningsarealer del 3/5

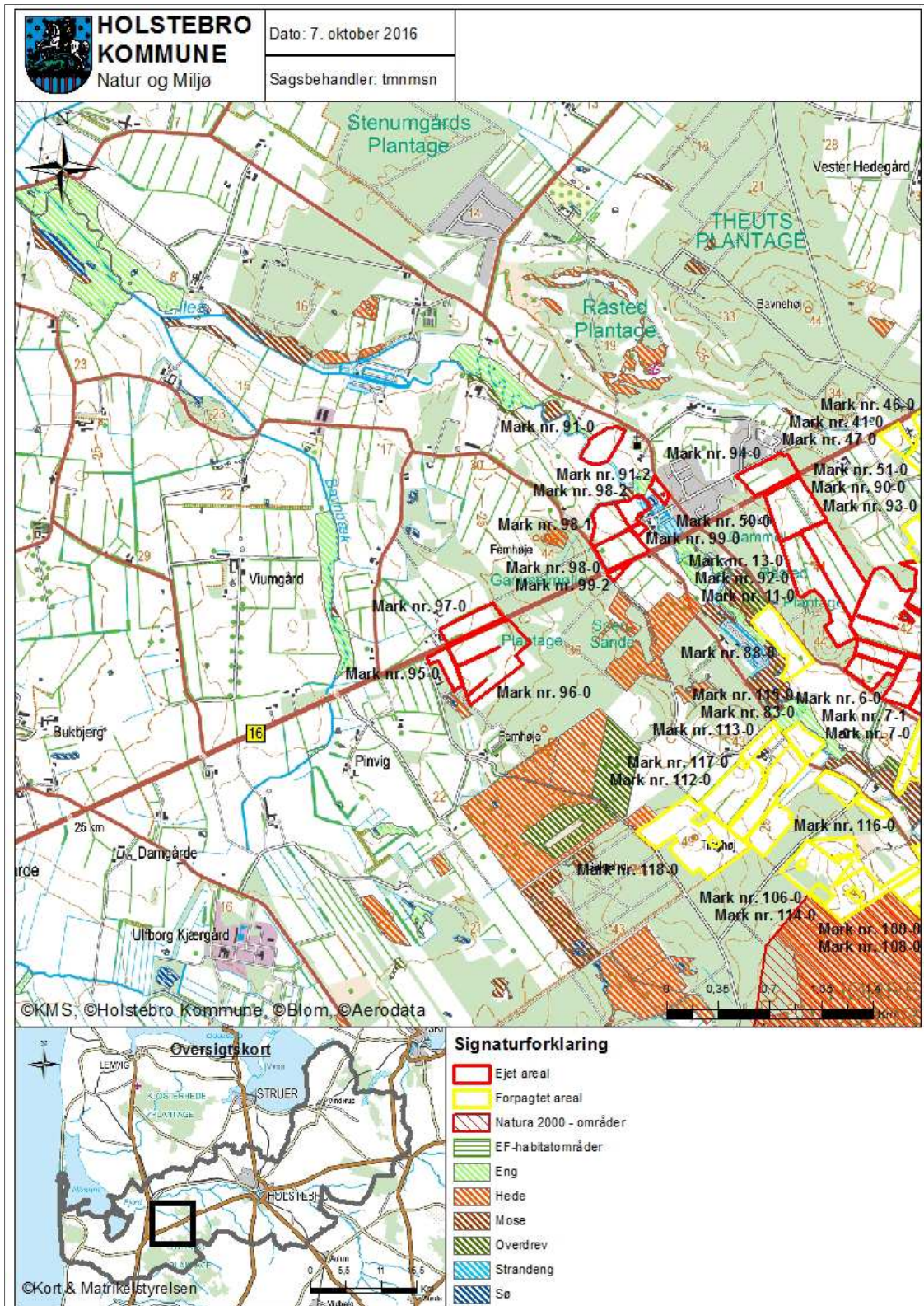

Bilag 16 – Naturområder i forhold til udspretningsarealer del 4/5

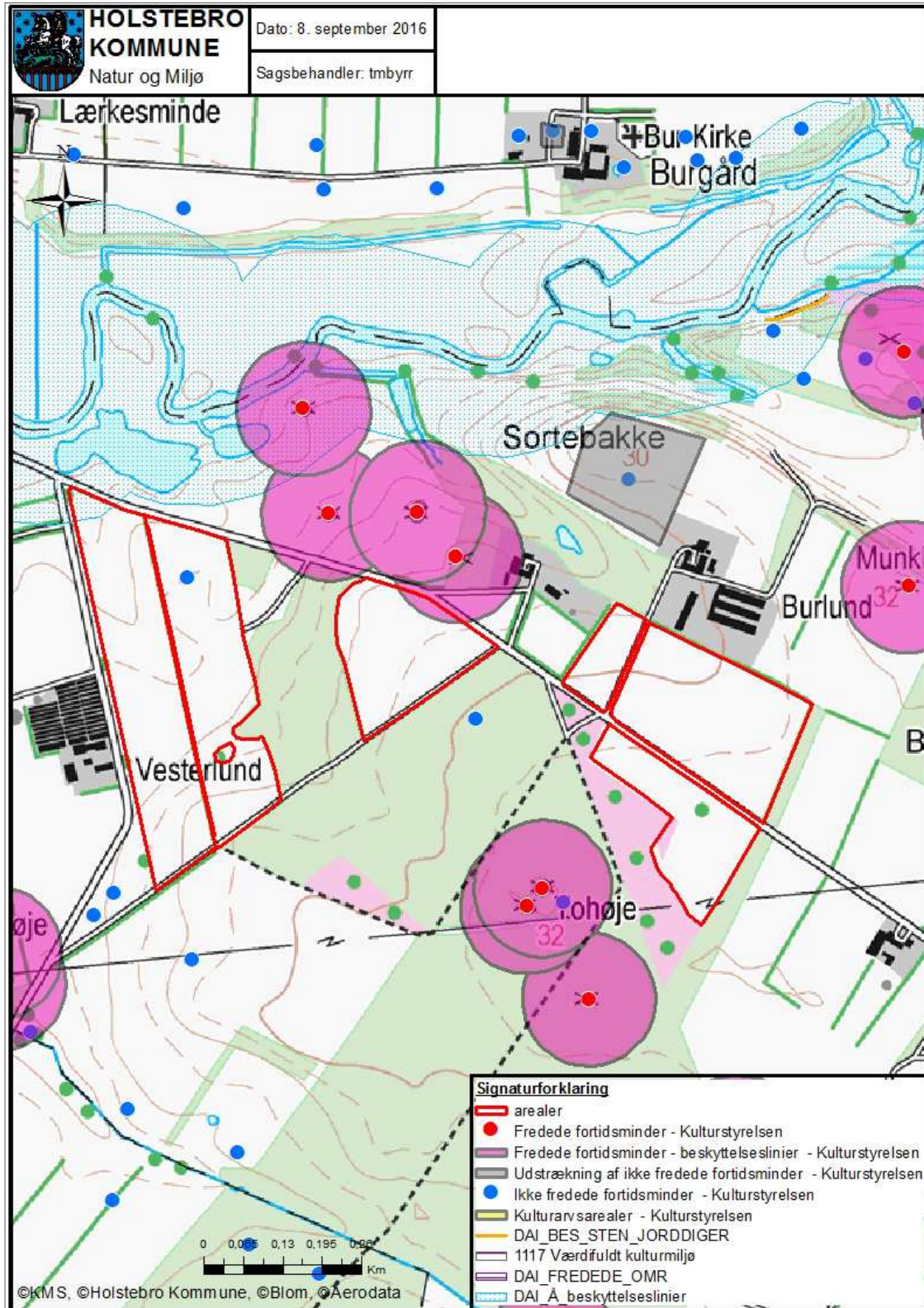

Bilag 17 – Naturområder i forhold til udspretningsarealer del 5/5

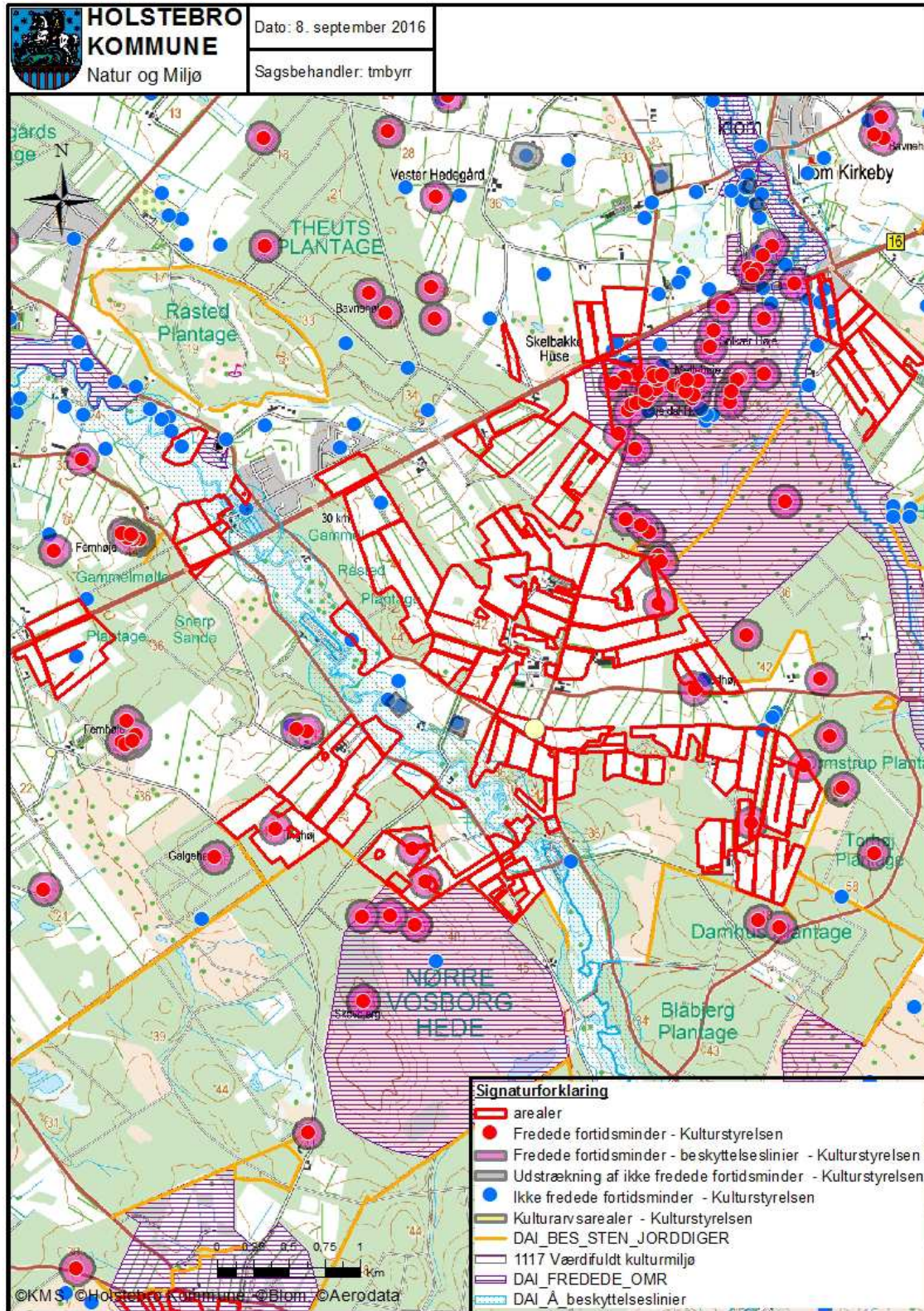

Bilag 18 – Landskabs- og kulturhistoriske interesser omkring udspredningsarealer del 1/3

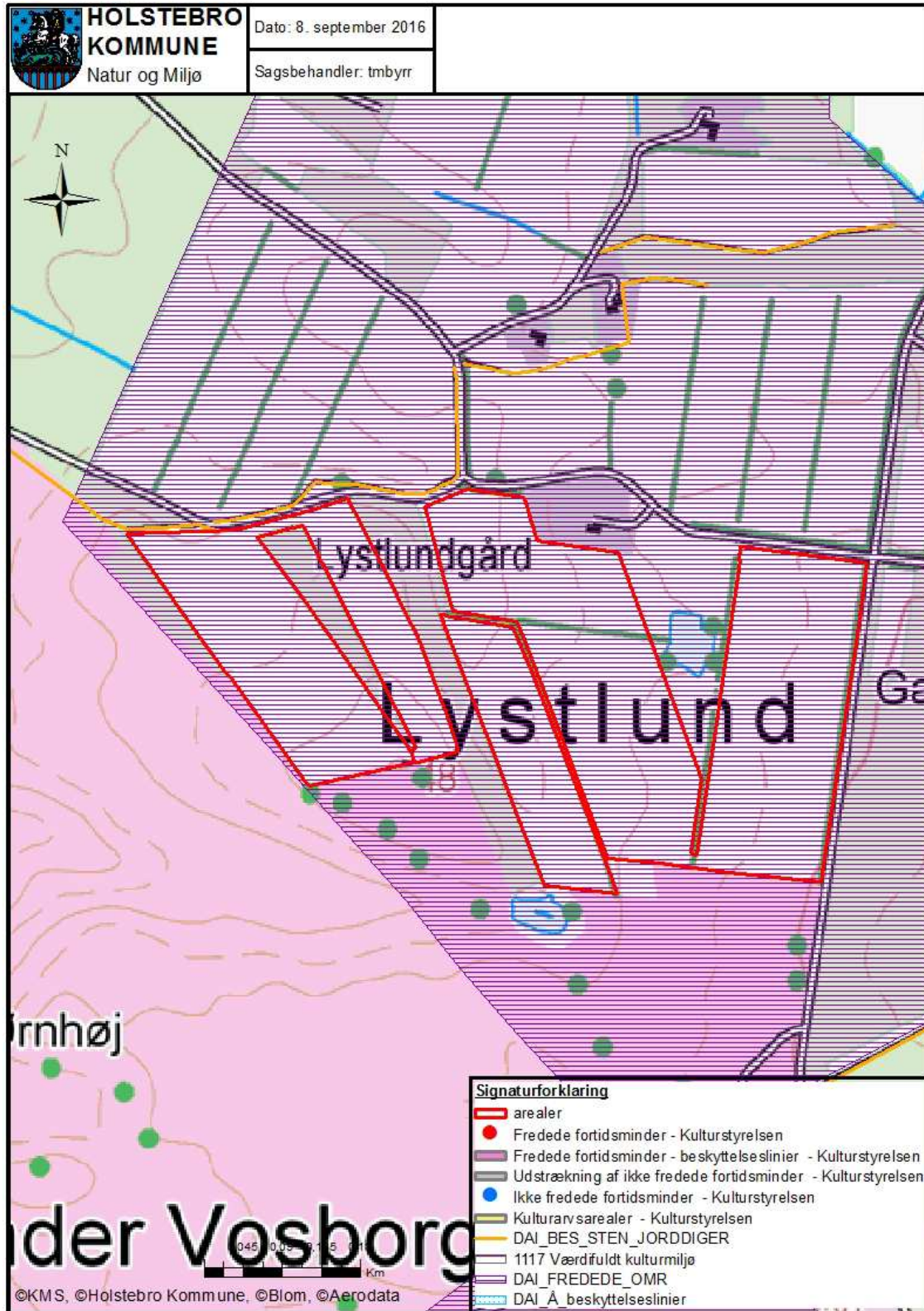

Bilag 19 – Landskabs- og kulturhistoriske interesser omkring udspredningsarealer del 2/3

Bilag 20 – Landskabs- og kulturhistoriske interesser omkring udspredningsarealer del 3/3

Appendiks 1 - Natura 2000-vandopland Nissum Fjord

Hvilken beskyttelse gælder for oplandet

Der er to niveauer af beskyttelse i husdyrloven. Der er et generelt niveau, der anvendes, når påvirkningen med næringsstoffer fra oplandet har været faldende siden 2007 og et skærpet niveau, der gælder, hvis påvirkningen er steget.

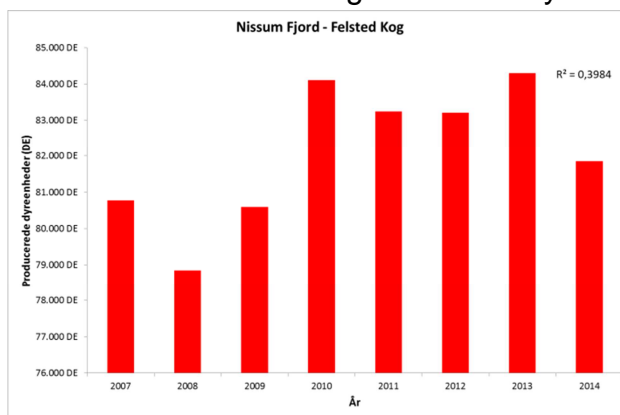
Der fremgår af miljøstyrelsens vejledning, at påvirkningen af næringsstoffer ikke er steget, hvis produktionen af husdyr i oplandet ikke er steget siden 2007.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrholdet i oplandet til Felsted Kog har været stigende siden 2007. Holstebro Kommune vurderer derfor, at husdyrlovens skærpede beskyttelsesniveau gælder for denne miljøgodkendelse.

Det skærpede beskyttelsesniveau betyder, at ansøger skal vise, at det miljøgodkendte projekt ikke udleder mere nitrat til fjorden end et plantebrug, der dyrker et areal af samme størrelse.

Hvordan har produktionen af husdyr udviklet sig siden 2007

Miljøstyrelsen har den 10. december 2014 offentliggjort nye tal for produktionen af husdyr i kystoplande. Hvis den såkaldte "forklaringsgrad (R^2)" er over 0,5, så skal kommunen vurdere udviklingen ud fra en metode kaldet "liniær regressionsanalyse". Holstebro Kommune har beregnet forklaringsgraden til 0,4, jvf. figur 1. Dette betyder, at udviklingen beregnes som forskellen mellem produktionen i 2007 og tidspunktet for indsendelse af ansøgningen. I 2014 blev der produceret 81.850 DE og i 2007 blev der produceret 80.776 DE. Dyreholdet er i perioden steget med 1.075 DE, hvilket svarer til en relativ stigning på 1,3 %.

Figur 1. Udviklingen i producerede dyreenheder i oplandet til Felsted Kog i Nissum Fjord.

Hvorfor beskyttes Nissum Fjord

Nissum Fjord, inkl. den yderste del af Storå, samt området omkring Indfjorden og Tangsø er i udpeget som natura 2000 område nr. 65. Fjorden er beskyttet som habitat- (H58), fuglebeskyttelse- (F38) og ramsarområde (R4).

Nissum Fjord er opdelt i tre bassiner. Fjordens nordvestlige del forbindes med Vesterhavet gennem slusen ved Thorsminde, og fjorden er en lukket såkaldt fjord. Storåen løber ud i det inderste bassin, der kaldes Felsted Kog. I natura 2000 sprog er Felsted Kog udpeget som en kystlagune (naturtype 1150). I vandplanen er det beskrevet, at miljøforholdene ikke har det godt, da området påvirkes af for store mængder næringsstoffer såsom nitrat (N) og fosfor (P).